

I Surat-na Si Pablo

Pada'iray Si Mga Taga

Roma

Pagbulig Pagsabot Sito Surat

I magsurat sito, iya si Pablo. Si Hebruhanon, Saulo i pag'aron si iya (Buhat 7:58ff; 13:9). Adda iya Hebro ngan myimbros si mga Parisiyo (Flp 3:5; Buhat 23:6). Taga sunsari'i iya si Tarsos, Cilicia (Buhat 21:39; 22:3) ngan a'a-na liwat iya si nasyon Roma (Buhat 22:28). Dati iya parapasakit si manniniripon pag'ampo' (Buhat 22:4; Gal 1:13; Flp 3:6), pero si katapus-tapusan, mga pito' ta'on kahuman abanhaw si Jesus, abawa gihapon si Pablo si pagtutu'o si Jesus (Buhat 9:1-22) ngan agtu'ingan-na iya si trabaho pagpasamwak si mahalap sumat pada'iray si mga ma'in Hebro (Buhat 22:21; Gal 2:7). Sanglit ahimo iya rilihugun-na si Kristo Jesus pati' inagda-na si Diyos bilang apostol (1:1).

Ka'urugan i mag'isip nga agsurat-nay to si Pablo ngan 57 AD (mga 27 anyos kahuman abanhaw si Jesus) ngan kari'i-na si syudad Corinto (Buhat 20:2-3) si katallo bisis pagbiyahi-na pagpasamwak. Si dimu'an surat-na si Pablo, iyay to i pinakakumplito ngan pinakahamis si nagturu'-na para si mga ma'in Hebro tungod kay ga'i pa iya akabagat si mga taga Roma ngan aruyag iya nga agpakasabot gayod i mga a'a ari. Aruyag gayod kunta' si Pablo nga pada'iray na iya si Roma (1:11-12; 15:23-24) pero a'ulang iya tungod kay turulihan-na pa i amot sakulikta-na tikang si mga ma'in Hebro para si mga Kristiyano ari si Jerusalem (15:25-28). Sanglit tungod kay gana' pa lugar-na si Pablo pagbisita ari si Roma, agsuratan-na na hamok dahulo mga iya basi' aka'andam mga iya si pagtakka-na ngan dayon agpakabulig si diritso biyahi-na pan España (1:10-15; 15:22-29).

Ato sito surat ag'isplikar si Pablo hi'unong si katangkud-na si Diyos (3:1-8); ag'isplikar liwat iya nga i dimu'an, magin i mga magpantapod si Bala'od o i mga ma'in sakop si Bala'od, parariho hamok nga agdaluman-na si sala' (3:9); nga gana' magpakatakka si maka'angayan kina'ia nga nagpapatupungan-na si Diyos (3:23); nga gana' ni addangan nga matadong (3:10). Pero labaw si dimu'an, agsumat iya kon ay i gahum-na si mahalap sumat pagtalwas si dimu'an nga padayon agtapod

si Jesus (1:16) ngan kon pinapa'i i a'a akwinta matadong si pangulawan-na si Diyos (1:17; 3:24-26; 4:25). Agpasayod liwat iya kon ay i mahaya pagkala'inan-na si ipiktu-na si buhat-na si Adan pati' si tawa'-na si Kristo (5:12-21). Agpasayod liwat iya ato kon ay kunta' i kinabuhi' huwang si Kristo (6:1-23); kon kapa'i may kay agkuri kita pagpugong si makasasala' kina'iya-ta (7:1-25); ngan kon ay i baha'o kinabuhi' tikang si Espirito (8:1-39).

Mangno, agpasayod iya si bali kapambihira kamutangan-na si mga Hebro si dati planu-na si Diyos ngan kon pinapa'i mga iya si katapus-tapusan abawa gihapon si pagtutu'o si Jesus (9:1-11:36). Mangno si kapitulo 12-13, agbagaw ato kon ay i angay mga buruhaton si kinabuhi'-ta nga akapalipay si Diyos ngan da'nan may agpasayod liwat iya kon ay i tama' pagtratar si addangan nga aniya' pa duda-na si pagtu'o (kapitulo 14).

Kunta' si padayon pagbasa-ta kam sito surat, pariho si sa'agihan-na si magpanutu'o nga agpakadahulo si kita kam, amuklat may liwat kita kam nga si Kristo hamok i pa'agi nga atalwas i dimu'an ka'aha'an.

I Pagtunga'-tunga' Sito Surat

1. I Pagpakilala (1:1-15)
2. I Pagkamatadung-na si Diyos (1:16-17)
3. Gana' Matadong Ni Addangan (1:18-3:20)
4. I Pa'agi nga A'angkon i Pagkamatadong (3:21-5:21)
5. I Baha'o Pagka'a'a nga Paluwa' Tungod si Pagkamatadong (kapitulo 6-8)
6. I Kasuplikaduhan-na si mga A'a-na si Israel pati' i Katalwasan-na Mga Iya (kapitulo 9-11)
7. Kon Ay i Matadong Buhat si Pala'in-la'in Sitwasyon (12:1-15:13)
8. I Ultimo Pagpa'intom (15:14-33)
9. I Ultimo mga Pangumusta (kapitulo 16)

1 ¹Tikang to surat si Pablo. Adda ako rilihugun-na si Kristo Jesus nga ag'agda-na si Diyos bilang apostol, ngan agtagama-na mammasamwak si mahalap sumat-na. ²⁻³Iyay nan i mahalap sumat mahi'unong si Dadi'-na nga aka'anna' si Sagrado Kasuratan. Agsa'ad iya siray panahon nga turumanun-nay nan sumat ngan agpakatu'an-nay nan pina'agi si mga paragsumat-na. Parti si pagka'a'a-na, mamat iya si Hadi' David, ⁴pero parti namay si pagka'espirtu-na, ^a i kabanhaw-na i magpamatu'od nga sa'angkun-na i gamhanan pwisto bilang dati Dadi'-na^b si Diyos: Iya i Paragdalum-ta, Jesu-Kristo. ⁵Pina'agi si iya ngan basi' abantog i gamhanan arun-na, agpakakarawat kami' si abilidad

^a 1:4 I nagtukoy *pagka'espirtu-na*, iya i kalugaringun-na espirtito nga sagrado. ^b 1:4 Si kada'an mga panahon, kon agtu'in i hadi' si addangan si gamhanan pwisto agbuwanan-na si titulo, *Dadi'*. Agda'inan liwat sinan i Diyos pagpublikar kon ay i katungdanan-na si Jesus. Pwira si pagbanhaw si iya, i duwa pa hinabo' nga magpamatu'od sinan, iya i kinabati'an busis (Mateo 3:17; 17:5; Buhat 13:33) pati' i pag'alsa si iya pan langit (Hebro 1:3-5).

pati' katungdanan bilang apostol basi' tikang si dimu'an ka'aha'an nga ma'in Hebro aka'agda kami' pagsunod si Diyos, i pagkamasinunuron nga paluwa' si pagtu'o. ⁶Ngan ka'am mga taga Roma, huwang si mga nagpangagda pagsakop si Jesu-Kristo.

⁷Tigsurat-koy to para si dimu'an mga taga Roma nga hinigugma'-na si Diyos pati' nagtagama paghuwang si iya.

Amalako ako si Diyos nga Tata'-ta kam pati' si Paragdalom Jesu-Kristo nga sa'angkun-bi i mapinalangga'on pagpanginanu-na pati' i kamurayaw-na mga iya.

Mahaya i Karuyag-na si Pablo nga Akapan Roma

⁸Antis si dimu'an, agpasalamat ako si Diyos-ko pina'agi si Jesu-Kristo para si ka'am dimu'an tungod kay agsara si bug'os kalibutan i mahi'unong si mga pagtutu'u-bi. ⁹I Diyos nga nagsirbihan-ko si bug'os kasing-kasing-ko pina'agi si pagpasamwak si mahalap sumat hi'unong si Dadi'-na, iya i tistigus-ko nga pirmi kam agpara'intum-ko. ¹⁰Ahimoy to si kada pagparapangadyi'-ko ngan agparapalako ako si Diyos nga kon iya gayod i tuyu'-na, tugutan-na na ako ina'anto pagbisita si ka'am anan.

¹¹Bali haya i karuyag-ko nga sakulawan-ta kam basi' aniya' sapa'ambit-ko si ka'am espirituhanon abilidad pagpabaskog si mga huna'-huna'-bi. ¹²I karuyag sidngun-ko sinan, basi' agsi'uru'araghatay kita kam parti si pagtutu'u-na si kada addangan si kita kam. ¹³Mga kabugtu'an si pagtu'o, aruyag ako nga agpakatu'anan kam nga maliyat na ako agparaplano pagbisita si ka'am, pero hasta na hamok ina'anto, aniya' pirmi maka'ulang nga atuman to. Aruyag ako nga sabawa-ko si pagtutu'o si Kristo i ditangnga' pa mga a'a si ka'am nan pariho si sabuhat-ko na si ditangnga' nga mga ma'in Hebro.

¹⁴Aniya' gayod ubligasyun-ko pagpasamwak si mahalap sumat si dimu'an mga a'a. Gana' sapayan-na kon mga sibilisado mga iya o ma'in, o ma'in ngani' kon mga madunong mga iya o ma'in. ¹⁵Tungod sinan, intrisado gayod ako nga sapasamwak-ko liwat to si mga magpangistar nan anan si Roma.

¹⁶Gal'i agkasipugan-ko i mahalap sumat kay aniya' sito gahum-na tikang si Diyos pagtalwas si dimu'an nga padayon agtapod si Jesus: Primiro si mga Hebro dahulo, ngan iya na dina nagpasunod agtalwas i mga ma'in Hebro. ¹⁷Kay anan si mahalap sumat, kinatu'anan kon agpapa'i-na si Diyos agpatadong i a'a si pangulawan-na. Iyay nan i pagkamatadong nga a'angkon pina'agi si pagtapod tikang si panikangan tubtob si katapusan, pariho si maka'anna' si Kasuratan: "I a'a nga matadong si pangulawan-na si Diyos pina'agi si pagtapud-na, iya i makaprubitso si ungod kinabuhi.'"c

I Paghusgar-na si Diyos si Dimu'an Karat'an

¹⁸Agpakatu'an-na na si Diyos kon agpapa'i-na pagkastigo i a'a tungod si ma'in diyusnon mga kina'iya-na mga iya pati' i dimu'an mga karat'an nagparapamuhat-na pag'ulang nga akagawas i kamatu'uran. ¹⁹Agkastigu-na mga iya si Diyos tungod kay dati na agpakulaw-na i mga sakatu'anan-na kunta' hi'unong si iya, ngan mismo i Diyos i magpaklaro sito tubtob si mga sakaya-na mga iya. ²⁰Kay tikang pa si paghimo si kalibutan, sasabutan-na na si a'a nga gana' katapusan-na si gahum-na si Diyos pati' kon ay gayod i ungod pagkadiyus-na. Bisan kon ga'i to kinakulawan, agpaklaru-na nayto pina'agi si dimu'an inanna' nga mga nagpanhimu-na. Tungod sinan, ga'i mga iya pwidi akapasangil.

²¹Sanglit mga iya i a'a nga angilala si Diyos, pero ga'i mga iya agbuwanan-na si angay pagpa'unra i pagkadiyus-na, o bisan i pagpasalamat namay hamok si iya, kundi' ahimo dina gana' mga kapulsanan-na si mga isip-na ngan nagsiyo si mga iya i ungod sarabutan. ²²I pagkagasi-na mga iya nga mga madunong pero si kamatu'uran gana' mga saruman-dumanan-na mga iya. ²³Imbis nga agpangampo' mga iya si maka'angayan kina'iya-na si gana' kamatayun-na Diyos, i mga kinurtihan lugod dina bato i mga nag'ampu'an-na nga mga inirog hamok si aniya' kamatayun-na a'a, si mga manuk-manok, si mga hayop pati' si mga mananap.

²⁴Tungod sinan, agpatubyan-nay to mga iya si Diyos si mga makasasala' karuyag basi' sigi hamok pangubay si bisan say mga sasindakan-na ngan ag'urunay pagbuwan kamamalu'an si mga kalugaringun-na puho'. ²⁵Agpabalyu-na mga iya i kamatu'uran hi'unong si Diyos si pagtutu'o dina si kabubullu'an. Ag'ampu'an-na mga iya ngan agsirbihan-na i mga hinimo inanna' imbis i Paraghimo, nga iya i darayawon hasta si kahastahan. Amen.

²⁶Tungod kay da'inan sinan i nagbuhat-na mga iya, agpatubyan-nay to mga iya si Diyos si mga kasindak nga agbuwan kamamalu'an. Bisan i mga danda ga'i na agpakatuttot si tama' pa'agi paggamit si mga puhu'-na. ²⁷Si pariho pa'agi, agpama'amban liwat i mga lalla si pagpakitig'ob si danda ngan agkabararaw si mga kaparihu-na lalla. Ga'i pamahuway i mga lalla pag'urunay si mga makamamalo' buhat-na mga iya, ngan tungod sinan agpakakarawat mga iya bulos para si karat'an nga nagparabuhat-na mga iya.

²⁸Pwira pa sinan, tungod kay gana' pulus-na para si mga iya i pagparapinsar hi'unong si Diyos, agpatubyan-nay to mga iya si Diyos si baliko' mga isip nga gana' mga kapulsanan-na ngan padayon hamok pagbuhat si mga ma'in angay buruhaton. ²⁹Agpakapannu'an mga iya si dimu'an malaw'ay buhat pati' karat'an, si pagkabintahuso,

ngan sigi hurumut-humutay. Awinan si mga iya i arawa'-awa'ay, maratay-matayay, hiriran-hiranay, daraya'-daya'ay, agturuyu'-tuyu'ay pagpasakit. Sigi tarabilay, ³⁰ gurutgutay, ngan agpanguntra si Diyos. Agsisurusaramyangay, mga mahaya i dalum-na ngan mga hambugiro. Sigi mga iya panganda' baha'o pa'agi pagbuhat mara'at, ngan mga suplikado si mga mahanak-na. ³¹ Gana' na mga kapulsanan-na si mga isip-na mga iya, ga'i na mga iya akatapuran, gana' na mga kalu'uy-na ngan gana' hamok si mga iya bisan ay i tinakkahan-na si mga nagpamasakitan-na. ³² Aniya' mandu'-na si Diyos nga akapatukan kamatayon i bisan say nga gara' na sinan mga binuhatan. Agpakatu'anan mga iya nga matadong to mando', pero ma'in hamok nga padayon mga iya pagbuhat sinan, kundi' ag'alagad pa liwat dina mga iya si mga gara' na sinan.

Husgaran-na si Diyos i Dimu'an mga A'a

2 ¹ Para namay si ka'am magparapanhusgar nan si la'in, gana' si ka'am makalibri. Ga'i kam pwidi agpakapasangil kay bisan sumiran kam agpatok si la'in, si kamatu'uran huwang na kam si makapatukan kay agkaparariho may kam hamok binuhatan. ² Akatu'anan kita nga i paghusgar-na si Diyos kuntra si mga magparahimo si da'inan klasi binuhatan ag'inala' si kamatu'uran. ³ Sanglit para si ka'am nga mga a'a hamok, kon aghusgar kam si mga iya pero agbuhat kam pariho si mga nagbuhat-na, si pag'abat-bi ba' ma'in kam huwang si mga hurusgaran-na si Diyos? ⁴ O ma'in ngani' bangin nga gana' kwinta-na i pagpanginanu-na si Diyos si ka'am tungod kay agsubra i kadaluman-na ngan ga'i kam dayon agkastigu-na ngan agpata'anan-na kam hamok si maliyat panahon. Ga'i kam anggasi nga i kadaluman-na si Diyos, iya si ka'am i magturo' kunta' kon pinapa'i agbasol huwang si pagbag'o.

⁵ Pero tungod si kakudat-na si mga takuluk-bi nga ga'i kam agkatara'o pagbasol, ka'am mismo i magparatipon si kastigo para si kalugaringun-bi kon anakka i allow si pagkastigu-na si Diyos, si uras nga pinakatu'an na i matadong paghusgar. ⁶ Pumwan-na gayod si Diyos i primyu-na si kada addangan sigon si mga sabuhat-na mga iya. ^d ⁷ Aniya' mga a'a magparapangandoy si maka'angayan kinabuhi' huwang i pagbuwan unra si Diyos pati' i kinabuhi' nga gana' kamatayun-na. Akilalay to mga a'a kay ga'i mga iya pahuway pagbuhat si mahalap si mga kaparihu-na, ngan buruwanan-na mga iya si Diyos si kinabuhi' nga gana' katapusan-na. ⁸ Pero para si mga makikalugaringon pati' si mga magpandiri' si kamatu'uran ngan agpili' dina pagbuhat si mara'at, mga iya i magpakakarawat si hul'os kastigu-na si Diyos. ⁹ Aniya' mga kakurihan pati' mga kabidu'an nga sa'abat-na si dimu'an mga a'a nga parapamuhat

^d 2:6 Salmo 62:12; Pngl 24:12

mara'at: Primiroy si mga Hebro dahulo ngan nagpasunod i mga ma'in Hebro. ¹⁰Pero para si dimu'an magparapamuhat mahalap, mga iya i makakarawat si maka'angayan kinabuhi', si unra pati' si kamurayaw: Primiroy si mga Hebro gihapon, ngan nagpasunod i mga ma'in Hebro. ¹¹Ada'ingan nan kay gana' nagpasi'urug-na si Diyos kon aghusgar iya.

¹²I dimu'an makasala' nga ma'in sakop si bala'od, amatay gihapon mga iya nga bulag si Diyos bisan kon gana' mga bala'ud-na. Ngan i dimu'an makasala' nga sakop si bala'od, si pakamatay-na, i mga allingon nga awinan si bala'od i maghusgar si mga iya. ¹³Kay ma'in i mga magpakabati' si bala'od i matadong si pangulawan-na si Diyos, kundi' i mga magpanunod dina si bala'od i nagkilala nga mga matadong. ¹⁴Bisan ngani' i mga ma'in Hebro nga ga'i agpakakarawat si bala'od, aniya' paluwa' day bala'od anan si kunsinsya-na mga iya kay kinakulawan mismo si mga kalugaringun-na nga agpakatu'anan mga iya kon ay i angay buruhaton pati' i ma'in angay, bisan kon gana' sito mga bala'ud-na. ¹⁵Kinakulawan si mga batasan-na mga iya nga i nagmandu'-na si bala'od akatanom si mga inisipan-na, hasta nga i kata'u-na mga iya pagturutimbang angalagad nga ungod i nagmandu'-na bisan kon danay angumpurmi si mga buhat-na i mga hunahuna'-na mga iya ngan danay namay ga'i. ¹⁶Da'ingan gayod i paghusgar kon anakka i allaw nga husgaran-na si Diyos i mga tinago' isip-na si a'a pina'agi si Jesu-Kristo sigon si mahalap sumat nagparapasamwak-ko.

I mga Hebro pati' i Bala'od

Gal 2:15–3:14

¹⁷Ngan para namay si ka'am nga mga Hebro, aniya' mahaya pangundi'an-na si pagkarilihusu-bi. Sigi kam pamabantog, “Hebro ako, agtapod ako si bala'od,” ngan sigi kam pamahambog nga mga pinalangga'-na kam si Diyos. ¹⁸Agpakatu'anan kam kon ay i katuyuan-na si Diyos ngan agpangalagad kam nga iyay nan i pinakamahalap tungod kay nagturu'an kam si bala'od. ¹⁹Mga sigurado kam gayod nga mga paraggiyana kam si mga buta, nga mga danta'-na kam si mga magpangistar si kalu'uman, ²⁰nga mga paragturu'-na si mga gana' dunung-na, ngan mga ma'istru-na si mga magpanginahanglan pa si mga waydong. Agsigurado kam nga awinan si bala'od i kabug'usan-na si dimu'an kata'o pati' i kamatu'uran. ²¹Ay kay agpakakaya kam pagturo' si la'in, nga mismo i mga kalugaringun-bi kinahanglan nga tururu'an dahulo? Sigi kam panwali si mga a'a nga ga'i pagtangkaw, kundi' mismo ka'am agparapanangkaw. ²²Agparapanmandu'an-bi i mga a'a nga ga'i pagbisyo si pagdangallahan,^e kundi' mismo ka'am agparabisyo. Makusog gayod i pagdiri'-bi si mga

^e 2:22 Si pangulawan-na si Diyos, pariho gayod i baratunun-na si magbisyo pati' si kapadis-na.

diyus-diyos, kundi' ka'am mismo ga'i ngani' agtahap si mga sagrado inanna'.^f ²³ Agparapamahambog kam nga sayod kam si bala'ud-na si Diyos, kundi' ka'am mismo i magparapandis'unra si Diyos pina'agi si pagsupak si bala'ud-na. ²⁴ Pariho si maka'anna' si Kasuratan: "Tungod si ka'am mga Hebro, sigi pamakara'at si arun-na si Diyos i mga ma'in Hebro."^g

²⁵ Kon agsunud-bi i mandu'-na si bala'od, aniya' kwinta-na si pagpaturi'-bi pagpakilala nga sakop kam si mga pinili'-na a'a si Diyos. Pero kon agsupak-bi i mandu'-na si bala'od, akapariho kam hamok si addangan nga ga'i pa nagturi'. ²⁶ Kon agsunud-na si mga ma'in tinuri' i mandu'-na si bala'od, ga'i ba' siguro mga iya kwinta-na si Diyos pariho si adda na tinuri' nga pinili'-na? ²⁷ Sanglit ka'am mga Hebro nan, paratukan-na kam si mga ma'in Hebro kay mga parasupak kam si bala'od bisan kon awinan si ka'am i sinurat riglaminto pati' i kabatasanan pagpaturi'. Ada'nan nan kay bisan kon ma'in mga iya ungod tinuri', agpansunod mga iya si bala'od.

²⁸ Ga'i ahimo Hebro i addangan a'a pina'agi hamok si rilihuso sirimunya si pagturi'. I karuyag sidngun-ko nga nagmarkahan iya si puho' kundi' ga'i akabag'o si kina'iya-na. ²⁹ Lugod, ahimo Hebro i addangan a'a kon tinuri' iya si sallod, addangan nga nagmarkahan i kasing-kasing-na para satawa'-na iya si Diyos. Trabahu-nay to si Espiritu-na ngan ma'in tungod kay satuman-na i sinurat riglaminto. I pagdayaw nga sakarawat-na sito a'a ma'in tikang si a'a kundi' tikang si Diyos.

I Katangkud-na si Diyos

3 ¹ Kon sugad, ay i kahalapan sakarawat-na si a'a kon Hebro iya, o ay i balur-na kon tinuri' iya? ² Malabbat gad i sabulig-na sito! Primero, mga iya i nagpa'intrigahan si tinapuran mga allingun-na si Diyos.

³ Tara' bali', kon aniya' si mga iya nga ga'i agtutuo? Awara' ba' i katangkud-na si Diyos tungod kay ma'in mga iya tangkod? ⁴ Syimpri ga'i nan aka'anna' si mga isip-bi! Akatu'anan kam nga pirmi ungod i mga pinahallingan-na si Diyos bisan kon kinadiskubrihan nga agbullo' i dimu'an mga a'a. Pariho si maka'anna' si Kasuratan:

Diyos kami', bisan sumiran kaw anistigos, paluwa' pirmi nga kamatu'uran i allingun-mo,
ngan pirmi kaw agda'og si bisan say manhusgar si ka'aw.^h

⁵ Ngan bangin aniya' si ka'am magpara'isip da'ito sito: Kon tungod may liwat si paghimu-ta si mga ma'in matadong buhat, iya dina i makapaklaro si pagkamatadung-na si Diyos, agsala' ba' i Diyos si pagkastigo si kita? Ay may sinan i angay saruman-ta? Day aggamit hamok ako si natural isip-na

^f 2:22 Si Grikuhanon: *mismo ka'am agparatangkaw si mga inanna' ari si templu-na si mga diyus-diyos.* ^g 2:24 Isa 52:5; Ezek 36:22 ^h 3:4 Salmo 51:4

si a'a. ⁶Ga'i pwidi nga da'inan sinan! Kay kon ma'in pantay i pagkukulaw-na si Diyos si a'a, pinapa'i-na may paghusgar si kalibutan? ⁷Tingali aniya' gihapon maminugad, "Kon pina'agi si pagparabullu'-ko, iya i pa'agi nga akaguwa' i katangkud-na si Diyos pagpahalling si kamatu'uran ngan akapatamba si mga pagdayaw si iya, kapa'i may kay nagpatukan pa ako bilang adda makasasala?" ⁸Ngan kon da'inan sinan i isip-mo, matilawa pa, "Kapa'i may liwat kay ga'i na hamok i a'a agbuhat si mga karat'an basi' paguwa' i mga kahalapan?" Si kamatu'uran, aniya' mga a'a nga magparapamasumbong nga yaynan mga allingon tikang si kami'. Mga iya i paratukan-na si Diyos si angay mga kararawatun-na.

Gana' Matadong A'a

⁹Tara', akabuan ba' to si kita kam si diyusnon pagsabot? Mas mahalap ba' kita kam mga Hebro kuntra si mga ma'in Hebro si pangulawan-na si Diyos? Syimpri ma'in! Agsumatan kami' na kam nga i mga Hebro pati' ma'in Hebro pariho hamok nga agdaluman-na si sala'. ¹⁰Pariho si maka'anna' si Kasuratan:

Gana' ato matadong bisan addangan.

¹¹Gana' bisan addangan makasabot kon ay i diyusnon pangiwa-kiwa, ngan gana' maniguro pagpakihuwang si Diyos.

¹²Agpamatalikot si Diyos i dimu'an, ngan bisan kon agbiriyo' mga iya gana' gihapon kapulsanan-na si mga sahimu-na.

Gana' ato magparabuhat si mahalap bisan addangan.ⁱ

¹³Agparapaguwa' mga iya si mga mamarigsok isip, ngan agsapwa si mga bawa'-na i mga daya'on allingon.^j Day lara-na si sawa i mga katabilan-na mga iya.^k

¹⁴Puro hamok mga paghumot pati' mga pagmaldisyon i mga sapahalling-na.^l

¹⁵Makali' mga iya agpakapapaddi si a'a hasta nga amatay to.

¹⁶Bisan singnga mga iya pa'arop, i mga runk kab pagla'om i mga sahubun-na, ngan sigi mga iya panamok si mga a'a.

¹⁷Ga'i mga iya agpakatu'an-tu'anan si murayaw kinabuh'i,^m

¹⁸ngan ga'i mga iya angabat katahap si Diyos.ⁿ

¹⁹Iyay nan i maka'anna' si bala'od ngan sayod na kita nga bisan ay i maka'anna' ari, nagpakatu'an to hamok para si mga aniya' ubligasyon-na pagtuman sito, basi' a'ala' i mga pasangilan-na mga iya ngan akahuwang i bug'os kalibutan kon husgaran-nay to si Diyos. ²⁰Kon sugad, gana' ni addangan nagkwinta-na si Diyos nga matadong tungod hamok kay

ⁱ 3:12 Salmo 14:1-3; 53:1-3; Eccl 7:20 ^j 3:13 Salmo 5:9 ^k 3:13 Salmo 140:3

^l 3:14 Salmo 10:7 ^m 3:17 Isa 59:7,8 ⁿ 3:18 Salmo 36:1

agsunod iya si bala'od. Lugod, mismo i bala'od i magpakatu'an si kada a'a nga sala'an iya.

I Pagkamatadong nga A'angkon Pina'agi si Pagtapod

²¹Pero ina'anto, aniya' baha'o pa'agi nagpakatu'an-na si Diyos kon pinapa'i i a'a akwinta matadong nga gana' kalabtanana-na si bala'od. Mismo i Bala'ud-na si Moises pati' i Nagpanurat-na si mga Paragsumat agtigo nga paluwa' to pagkamatadong. ²²I pagkamatadong nga tikang si Diyos, sa'angkun-na si dimu'an magpanutu'o pina'agi hamok si pagtapod si Jesu-Kristo. Gana' sapayan-na kon say kaw, ²³kay agsala' i dimu'an ngan gana' magpakatakka si maka'angayan kina'iya nga andang nagpapatupungan-na si kita kam si Diyos. ²⁴Ngan sakarawat-na liwat mga iya dimu'an i libri rigalo si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos, nga iya i pagpatadong si mga iya si pangulawan-na tungod si buhat-na si Kristo Jesus paglukat si mga iya. ²⁵Agparu'du-na iya si Diyos bilang panhahalad nga makalugtukan si kasina-na basi' pina'agi si kamatayun-na, apasaylo i sala'-na si mga a'a nga agtapod si iya. Agbuhat-nay nan basi' sapakulaw-na i pantay paghusgar. Ngan siray, malanga i pasinsyana ngan agpata'anana-na hamok i sala'-na si mga a'a. ²⁶Pero ina'anto panahon, manginano na gayod iya si sala'-na si a'a basi' sapakulaw-na i pantay paghusgar. Si da'inan pa'agi, sapakulaw-na si Diyos nga matadong i kalugaringun-na dungan si pagpatadung-na si bisan say aha'a nga aniya' pagtapud-na si Jesus.

²⁷Kon sugad gana' nga pwidi sapahambug-ta, ngan i rason sinan kay akwinta kita matadong si pangulawan-na si Diyos ma'in tungod si pagsunud-ta si bala'od kundi' tungod hamok kay aniya' pagtapud-ta, ²⁸ngan ag'alagad kita nga akwinta i a'a matadong si pangulawan-na si Diyos pina'agi si pagtapud-na ngan gana' kalabtanana-na si pagkamatatumanon si Bala'od. ²⁹I Diyos ba' Diyus-na hamok si mga Hebro? Ma'in ba' iya liwat i Diyus-na si mga ma'in Hebro? Syimpri Diyus-na liwat iya si mga ma'in Hebro. ³⁰Kon sugad, adda hamok gayod i Diyos nga magpatadong pina'agi si mga pagtapud-na si a'a nga aniya' ubligasyun-na pagtuman si bala'od^o ngan da'inan may liwat si mga a'a nga gana' ubligasyun-na tungod si pariho gihapon pagtapod. ³¹Karuyag sidngon ba' nga para' gayod i Bala'od tungod sito klasi pagtapod? Syimpri ma'in! Lugod kita kam dina i magtuman si dati katuyuan-na si bala'od.

I Ka'impurtantihan-na si Pagtapod

Gal 3:15-25; 4:21-31; Hebro 6:13-15; Sant 2:14-26

4 ¹Pada'ito namay kita si papu'-ta kam Abraham, kon ay i sadiskubrihan-na mahi'unong sito pagtapod si Diyos. ²Kon

^o **3:30** I nagtukoy *aniya' ubligasyun-na pagtuman si bala'od*, iya i mga tinuri' kay da'ito mga iya sito akilala bilang mga pinili'-na a'a si Diyos. Kon sugad aniya' mga iya ubligasyun-na pagtuman si bala'ud-na. Mga iya liwat i nag'arunan: mga Hebro.

akapamatu'od si Abraham nga matadong iya si pangulawan-na si Diyos tungod si mga sabuhat-na, aniya' kunta' sapahambug-na, bisan kon gana' sito ungod kwinta-na atubang si Diyos. ³Pero ma'in ba' da'ito dina sito i maka'anna' si Kasuratan, "Agtapuran-na si Abraham i Diyos, ngan tungod sinan, sa'angkun-na i matadong kamutangan si pangulawan-na si Diyos."^p

⁴I a'a kon agtrabaho, akakarawat kwarta sigon si binudlayan-na, ngan gana' si isip-na nga nagparigalo si iya i swildu-na. ⁵Kundi' i a'a nga ga'i agpabudlay pagbuhat mahalap pero agtapod si Diyos nga iya i magpatadong si baliko' kina'iya-na, iya i maka'angkon si ungod pagkamatadong. ⁶Iyay nan gihapon i nagtukuy-na si David ngan pagpahalling-na hi'unong si kabubuwasun-na si a'a nga aka'angkon matadong kamutangan tikang si Diyos bisan kon ga'i to agbudlayan-na:

⁷"Mga malipayon i mga a'a nga agpasaylu-na si Diyos i mga mara'at binuhatan-na,

ngan nagpamara' i mga kasal'anan-na.

⁸Mga malipayon i mga a'a nga ga'i apparakwintahan-na si Paragdalom si mga sala'-na."^q

⁹Tara', para ba' to hamok kabubuwason si mga a'a nga tinuri',^r o para liwat si mga ma'in? Intumu-bi nga agpinugad pa hamok ako nga sa'angkun-na si Abraham i pagkamatadung-na pina'agi si pagtapud-na. ¹⁰Sayod kam si kamutangan-na si pakakarawat-na sito. Kahuman ba' si iya pagturi' o myintras pa? Myintras pa, ngan ma'in kahuman na dina! ¹¹Damuri na i pagturi' si iya bilang pangngilalahan nga matadong iya si pangulawan-na si Diyos nga sa'angkun-nay to pina'agi si pagtapud-na myintras pa iya nagturi'. Kon sugad, ahimo iya tatay-na si dimu'an magpanutu'o nga ma'in pa mga tinuri' basi' agpakakarawat mga iya si matadong kamutangan si pangulawan-na si Diyos. ¹²Iya liwat i tatay-na si mga tinuri', ma'in hamok tungod kay mga tinuri' mga iya, kundi' tungod kay agpangirog mga iya si kinabuhi'-na si tatay-ta kam Abraham bawa i pagtapod si Diyos myintras pa iya nagturi'.

¹³Agsa'ad i Diyos pada'iray si Abraham pati' si minamat-na nga mga iya i ti'iridar si dimu'an naghimu-na. Si Abraham i nagsa'aran sito ma'in tungod kay agsunud-na i bala'od, kundi' tungod kay ag'aku'-na iya si Diyos nga matadong, i klasi si pagkamatadong nga sa'angkun-na si a'a pina'agi si pagtapod. ¹⁴Aniya' a'a nga agla'om pagprubitso si ungod kinabuhi' pina'agi si pagsunod si bala'od ngan kon i nagpana'aran-na si Diyos i mga da'ito sito, gana' pulus-na si pagtapod ngan ahimo nga ma'in na kinahanglanon i sa'ad. ¹⁵Si kamatu'uran, iya dina i suwi'-na, kay tungod si bala'od paluwa' i ubligasyun-na si Diyos pagkastigo. Pero kon gana' bala'od, gana' may liwat mannunupak.

^p 4:3 Gen 15:6. Hasta liwat si birsikulo 22. ^q 4:8 Salmo 32:1,2 ^r 4:9 Parti si *mga tinuri'*, kulawin si hawud-na si pahina 403.

¹⁶Kon sugad, sa'angkun-tay to sa'ad pina'agi si pagtapud-ta basi' i mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos i magtuman sito ngan basi' sigurado nga gana' makalihisan si dimu'an minamat-na si Abraham. Kay ma'in nga paray to hamok si mga a'a nga sakop si bala'od kundi' para liwat si bisan say nga aniya' pagtapud-na si Diyos nga akapariho si Abraham. Iya i tatay-ta kam dimu'an. ¹⁷Pariho si maka'anna' si Kasuratan: "Aghimu-ta kaw minamatan-na si malabbat mga nasyon."^s Sanglit iya i tatay-ta kam si pangulawan-na si Diyos nga nagtutu'u-na. Iya i Diyos nga magbanhaw si dimu'an pati' i magbagaw hi'unong si gana' pa nga akapariho hamok si aniya' na.

¹⁸Intumu-bi daw i mahinabo' si Abraham. Agtutu'o iya ngan agla'om bisan kon gana' rason i pagla'um-na. Sanglit tungod sinan, ahimo iya tatay-na si malabbat nasyon nga iya i maka'anna' si Kasuratan, "Da'ito sito i kalabbat-na si minamat-mo."^t ¹⁹Ga'i agluya i pagtapud-na, bisan kon aniya' si inisipan-na nga i puhu'-na maluya na ngan akapariho na si minatay kay matapit na addahatos i idad-na. Ngan da'inan may liwat si Sara, gana' pagla'um-na nga agdadi' pa. ²⁰Pero bisan kon da'inan sinan, ga'i pa'amban si Abraham si pagtapud-na ngan ga'i iya agduda nga tuman-na si Diyos i sa'ad-na, lugod i pagtapud-na, iya i magbuwan si iya kusog pagdayaw si Diyos. ²¹Para si iya, gana' duda-na nga aniya' gahum-na si Diyos pagtuman si bisan ay nagsa'ad-na. ²²Sanglit ngani' tungod sinan "sa'angkun-na si Abraham i matadong kamutangan si pangulawan-na si Diyos." ²³I mga allingon, "sa'angkun-na i matadong kamutangan," nagsurat ma'in hamok para si iya. ²⁴Nagsurat to liwat para si kita kam nga mga papa'angkunon sito pagkamatadong tungod kay agtutu'o kita kam si magbanhaw si Jesus nga Paragdalum-ta kam. ²⁵Nagpa'intriga iya nga amatay para si mga sala-ta kam, ngan nagbanhaw iya basi' agkakwirinta kita kam matadong si pangulawan-na si Diyos.

I Kalipayan-na si mga Magtapit si Diyos

5 ¹Kon sugad, tungod kay agkakwirinta kita kam matadong si pangulawan-na si Diyos pina'agi si pagtapud-ta, agsiharalapay na kita kam si Diyos ngan murayaw na kita. Ahimoy to tungod si Paragdalum-ta kam Jesu-Kristo, ²ngan pina'agi si iya aniya' kasiguraduhan-ta nga saprubitsuhan-ta kam i mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos tungod si padayon pagtapud-ta. Ngan agrayhak kita kam tungod si pagla'om nga agpaka'ambit kita kam si maka'angayan kina'iya-na si Diyos. ³Ma'in nan hamok iya, kundi' agkalipay liwat kita kam si mga kakurihan-ta kam tungod kay agpakatu'anan kita kam nga i buwa'-na sito iya i padayon pag'ilob. ⁴Ngan tungod kay agpadayon i

^s 4:17 Gen 17:5 ^t 4:18 Gen 15:5

pag'ilub-ta, amatgas kita si pangulawan-na si Diyos ngan i pagmatgas-ta akabuwan si kita pagla'om. ⁵Ngan yaynan pagla'om ga'i agbuwan si kita si kadisgusto, kay agpannu'an-na si Diyos i mga kasing-kasing-ta kam si gugma'-na pina'agi si pagpa'ayup-na si Espirito Santo, nga iya i rigalu-na si kita kam.

⁶Ma'in ba' nga i pagpakamatay-na si Kristo para si mga ma'in diyusnon ahinabo' si iksakto uras nga gana' gayod sahimu-ta pagpahalap si kamutangan-ta? ⁷Bihira nga aniya' addangan magpakamatay para si matadong a'a. Tingali pa lugod nga aniya' a'a nga ga'i atalaw pagpakamatay para si daluman a'a. ⁸Pero agpakulaw-na si Diyos kon ay klasiha gugma' i tawa'-na si da'ito pa'agi: Bisan kon mga makasasala' pa kita, agpakamatay siray si Kristo para si kita kam.

⁹Tungod si kamatayun-na, agkawkwirinta kita kam matadong si pangulawan-na si Diyos. Kon sugad, pina'agi si iya sigurado nga asalbar liwat kita kam si kastigu-na si Diyos! ¹⁰Kon agsiharalapay kita kam si Diyos pina'agi si kamatayun-na si Dadi'-na bisan si uras nga anguntra pa kita kam si iya, pusibli ba' nga ga'i kita salbar-na, kita kam nga magpakaprubitso si kinabuhi'-na? ¹¹Ngan tamba pa sinan, sa'angkun-ta i kalipayan paghuwang si Diyos pina'agi si buhat-na si Paragdalum-ta kam Jesu-Kristo nga iya i magbuwan pa'agi nga agsiharalapay kita kam si Diyos.

I Pagkala'inan-na si Adan pati' si Kristo

¹²Yayto i tinikangan-na si hinabo'. Si paluwa'-na si sala' si kalibutan pina'agi si addangan a'a, dungan may liwat paluwa' i kamatayon tungod sinan sala'. Ngan tungod sinan, aka'agi si kamatayon i dimu'an a'a kay akasala' may i dimu'an. ¹³Myintras pa nagparu'do' si Moises i Bala'od, sigi na pakasala' i mga a'a si kalibutan. Pero ga'i agkwinta-na si Diyos i sala' kon gana' bala'od. ¹⁴Tikang pa may si panahun-na si Adan pada'iray si panahun-na si Moises, agdalom na i kamatayon si a'a hasta liwat si mga a'a nga ga'i akasala' pina'agi si pagsupak si mando' pariho si nagbuhat-na si Adan.

Ngan parti namay si Adan, iya i aniya' kapuruparihu'an-na si addangan nga titakka. ¹⁵Pero mahaya gayod i pagkala'inan-na si resulta-na si buhat-na mga iya duwangan kay i kahalapan nga purumwanon ga'i gayod akapariho si karat'an nga tikang si sala'. Ungod nga bali labbat mga a'a i magkamaratay tungod si sala'-na si addangan nan, pero mas bali pag'abundahan i mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos nga nagparigalu-na si malabbat mga a'a pina'agi si addangan nag'arunan Jesu-Kristo. ¹⁶Bwila-ko gihapon, i nagparigalu-na si Diyos si mga a'a, la'in gayod kuntra si resulta-na si pagpakasala'-na si addangan nan. I paghusgar anunod kahuman si adda pagsala'i katapos akakarawat

kita kam kon ay i angay patok, pero i rigalo anunod kahuman si bali labbat kasal'anan ngan akakarawat kita si matadong kamutangan si pangulawan-na si Diyos. ¹⁷Kamatu'uran gayod nga pina'agi si addangan, aghadi' i kamatayon. Kon da'inan sinan i manakka si adda pagsala'i, ay may i manakka si bali pagsangyahan mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos pati' si rigalo si pagkamatadong? Sigurado nga pina'agi si addangan namay, si Jesu-Kristo, anmas pa i paghadi'-ta huwang si pagparapubitsu-ta si kinabuhi'-na.

¹⁸Sanglit, kon i sala'-na si addangan akapatok si dimu'an, si pariho pa'agi, i matadong may buhat-na si addangan, iya i makapa'angkon si matadong kamutangan si dimu'an basi' agpakaprubitso mga iya si ungod kinabuhi'. ¹⁹Kay kon pina'agi si pagsupliku-na si addangan si Diyos agkahirimo i mga a'a nga mga makasasala', pina'agi may liwat hamok si pagkamasinunurun-na si addangan agkahirimo i mga a'a nga matadong si pangulawan-na si Diyos.

²⁰Tangnga' si Adan pati' si Jesus, agpatamba-na si Diyos i bala'ud-na basi' agtatamba may liwat i pagpakasala'-na si a'a. Pero kon ay i pagtatamba-na si sala', anmas may liwat i pagtatamba-na si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos. ²¹Kon sugad, kon ay i gahum-na si sala' pagdalom si kita kam pina'agi si kamatayon, iya may liwat i kagamhanan-na pagdalom si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos tungod si matadong kamutangan nga sa'angkun-ta na atubang si iya basi' agpakatakka kita kam si kinabuhi' nga gana' katapusan-na pina'agi si Jesu-Kristo i Paragdalum-ta.

I Kinabuhi' Huwang si Kristo

6 ¹Kon sugad ay may i angay nagbuhata-ta? Pasigi-ta ba' i paghimo sala' para sigi may tatamba i mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos? ²Sympri ga'i! Kay kon parti si sala', mga minatay na kita kam. Pinapa'i pa may kita agpadayon si pagpakasala'? ³Sayod kam dimu'an si mahinabo' si kita ngan pagbunyang si kita kam. Dungan si pag'adda-ta si Kristo Jesus, amatay may liwat kita tungod si pagpaki'adda-ta si kamatayun-na. ⁴Si pagbunyang si kita kam, pariho kita kam si mga naglabbungan huwang si iya basi' abanhaw may liwat kita pag'angkon si baha'o kinabuhi' pariho si kabanhaw-na si Kristo pina'agi si maka'angayan kina'iya-na si Tata'.

⁵Kon makihuwang kita si kamatayun-na si da'ito pa'agi, sigurado nga akahuwang na liwat kita kam si kabanhaw-na. ⁶Akatu'anan kita nga i kada'an pagka'a-a-ta akahuwang si iya ngan pagpapako' si kudos basi' aka'ala'an si gahom i makasasala' puho' si karuyag pagpakasala'. Ngan tungod sinan, ga'i na kita sa'uripun-na si sala', ⁷kay bisan say i mamatay na, ga'i na iya sadaluman-na si sala'.

⁸Kon amatay kita nga huwang si Kristo, agtutu'o kita nga abanhaw may liwat kita si pagpakihuwang si iya. ⁹Kay akatu'anan kita nga tungod kay human na si Kristo nagbanhaw, ga'i na iya pwidi nga amatay pa. Ga'i na iya sadaluman-na si kamatayon. ¹⁰I kamatayon nag'aku'-na, iya i kamatayon pagpara' si makasala' kina'iya ngan ga'i na gayod iya amatay pa. Kundi' i kinabuhi'-na ina'anto, iya i kinabuhi' pagpasara si mga pagdayaw si Diyos.

¹¹Sanglit si pariho pa'agi, pa'anna'u-bi na si mga huna'-huna'-bi nga mga minatay na kam kon parti si gahum-na si sala' pagdalom si ka'am, pero nagpangallom na kam pagpasara si mga pagdayaw si Diyos pina'agi si dati na pag'adda-bi si Kristo Jesus. ¹²Sanglit, dakam na anugot nga daluman-na pa si mga karuyag-bi pagpakasala' i puhu'-bi nga aniya' kamatayun-na basi' hamok asunod i mga mara'at naghandum-na. ¹³Dakam agtuguti-bi nga akapasala' i pala'in-la'in parti si puhu'-bi ngan ahimo nga day mga garamiton pagbuhat si karat'an. Lugod, pahalaru-bi i mga kalugaringun-bi si Diyos nga akapariho si mga a'a nga agkamaratay na basi' agpaka'angkon si ungod kinabuhi', ngan pahalaru-bi si iya i dimu'an gayod parti si puhu'-bi basi' sagamit-na kam paghimo kon ay i matadong. ¹⁴Ga'i na kam gayod sadaluman-na si sala', kay ma'in na kam sakop si bala'od, kundi' sakop na kam dina si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos.

Uripon Paghimo si Matadong

¹⁵Tara' ay may i angay nagbuhat-ta? Pasigi-ta ba' hamok i pagparapakasala' tungod kay ma'in na kita sakop si bala'od, kundi' sakop na dina si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos? Ga'i gad! ¹⁶Sigurado nga agpakatu'anan kam, nga kon agpa'intriga-bi i mga kalugaringun-bi pagsunod si adda a'a bilang uripun-na, nag'uripon kam kon say i nagsunud-bi. I karuyag sidngun-ko, kon anunod kam si sala', iya i magtuli si ka'am si kamatayun-bi, o ma'in ngani' kon anunod kam si Diyos, iya i magtuli si ka'am pada'iray si pagkamatadong. ¹⁷Pero salamat si Diyos nga bisan kon dati kam mga uripun-na si sala', ag'aku'-bi gihapon kinasing-kasing nga agpansunod kam si mga sakarawat-bi mga pagturo'. ¹⁸Agpakalappa kam tikang si pagtinagal-na si ka'am si sala' ngan agkahirimo mga uripun-na si pagkamatadong.

¹⁹Aggamit hamok ako si natural halimbawa' tungod si mga kaluyahan-bi bilang mga a'a hamok. Dati, agpa'intriga-bi i bug'os puhu'-bi nga a'uripon si mga malaw'ay pati' si padayon paggagrabi-na si karat'an, pero ina'anto agpa'intriga-bi nayto nga a'uripon pagbuhat si mga matadong basi' padayon kam agtatapit si kina'iya-na si Diyos. ²⁰Ngan mga uripon pa kam si sala', ga'i kam agkapiririt pagbuhat si matadong. ²¹Tara' ay may i saganansya-bi si mga buhat-bi siray mga uras nga si ina'anto

akabuwan na si ka'am kamamalu'an? I kamatayon hamok i saganansya-bi! ²² Pero ina'anto kay agpakalibri namay kam tikang si pagdalum-na si makasasala' kina'iya ngan agkahirimo nga mga uripun-na si Diyos, i ganansya nga sakarawat-bi iya i pagtatapit-bi si kina'iya-na si Diyos ngan i tinakkahan-na, iya i kinabuhi' nga gana' katapusan-na. ²³ Intumbu-bi nga kamatayon i bayad-na si sala', pero i rigalu-na si Diyos kinabuhi' nga gana' katapusan-na pina'agi si dati na pag'adda-ta si Kristo Jesus, i Paragdalum-ta.

Liksyon si Pagdangallahan

7 ¹ Mga kabugtu'an si pagtu'o, sigurado nga agpakasabot kam si mga papahallingun-ko kay sayod kam dimu'an hi'unong si bala'od. Akadalom hamok si a'a i bala'od kon allom pa iya. ² Pariho si adda magdangallahan, i danda aka'ingkot si lalla tungod si bala'od tubtob nga allom payto. Pero kon amatay i alla-na, lappa na iya si bala'ud-na si pagdangallahan. ³ Sanglit kon makitig'ob iya si la'in lalla nga allom pa i alla-na, si kamatu'uran agsala' iya si pagbisyo si pagdangallahan. ⁴ Pero kon amatay na i alla-na, lappa na iya sinan bala'od ngan kon anganda' pa iya papakasalan-na, ga'i na iya akasala' si pagpakitig'ob sito.

⁴ Da'inan may liwat si ka'am mga kabugtu'an si pagtu'o, mga minatay na kam kon parti si ubligasyon pagtuman si bala'od tungod si nagpapako' puhu'-na si Kristo, basi' agpakatig'ob kam si iya si pakabanhaw-na ngan basi' aniya' may kunta' ma'allom si baha'o kinabuhi'-bi nga akabuwan unra si Diyos. ⁵ Kay ngan pagdalum-na pa si kita si makasasala' kina'iyata, sigi kukusog i makasasala' karuyag-ta tungod kay sigi tarangka i bala'od, hasta nga maniguroy to pagkiwa si puhu'-ta ngan i ma'allom dina akabuwan unra si kamatayon. ⁶ Pero ina'anto, pina'agi si pagpakamatay-ta, akabulag kita si dati maggapos si kita, ngan agpakalappahan kita kam si ubligasyon pagtuman si bala'od basi' agpakasirbi kita kam si baha'o pa'agi nga ag'alagad si Espirito mag'ayop si kita kam ngan ma'in na i kada'an pa'agi nga nagmandu'-na si sinurat riglaminto.

I Kakurihan Pagpugong si Sala'

⁷ Aniya' mga a'a nga i mga pagkagasi-na mismo i Bala'od mara'at ngan akapasala'. Si kamatu'uran ma'in, kundì' i bala'od dina si ako i magpakatu'an kon ay i sala'. Ga'i ako kunta' akatu'anan nga sala' bali' i kasindak kon ga'i agpinugad i bala'od, "Dakaw asindak."^v ⁸ Ag'anda' gayod pa'agi i sala' nga akabuwanan ako si karuyag si dimu'an klasi kasindak. Aghimu-nay to si sala' pina'agi si pagpa'intom si ako si mando'

^u 7:3 Parti si *pagbisyo si pagdangallahan*, kulawin si hawud-na si pahina 400.

^v 7:7 Exo 20:17; Deut 5:21

nga ga'i asindak. Pero kon gana' i bala'od, gana' may gahum-na si sala'.
 9Mismo ako, allom na si uras nga gana' pa bala'od magsumat si ako nga dakaw sinan. Pero ngan pakakatu'an-ko na mahi'unong si mando', iya may liwat i pakapukaw-na si karuyag-ko pagpakasala' ngan sa'abat-ko nga amatay i kalugaringun-ko. 10Sadiskubrihan-ko nga mismo i mando' nga agbuwan kunta' kinabuhi' si ako, iya may bali' dina i magbuwan si kamatayon. 11Ag'anda' gayod pa'agi i sala' nga sadaya'an-na ako pina'agi si paggamit si bala'od ngan iyay nan i naggamit-na si sala' pagmatay si ako. 12Kon sugad, sagrado i bala'od, ngan i mando' sagrado, matadong ngan mahalap.

13Karuyag sidngon ba' nga i mahalap dina i magbuwan si ako kamatayon? Ma'in! Lugod iyay nan i buhat-na si sala', nga pina'agi si mahalap agbuwanan-na ako si kamatayon basi' kinatu'anan gayod i ungod kina'iya-na bilang sala'. Ngan pina'agi si mando', ahimo i sala' nga mas grabi pa.

14Kon sugad, akatu'anan kita nga espirituhanon i bala'od, pero ma'in ako espirituhanon kay ahimo ako pariho si adda uripon nga matinu'uhon si sala'. 15Ga'i ako anabot kon ay kay da'ito pirmi sito i mga sabuhat-ko. I mga buhat nga iya i saruyagan-ko, ga'i sahimu-ko, kundi' i mga sabuhat-ko lugod dina iya i mga nagdiri'-ko buruhaton. 16Ngan kon agbuhat ako si mga ga'i saruyagan-ko, kinaklaruhan sinan uras nga aniya' parti si kalugaringun-ko nga aniya' pag'abuyun-na si bala'od. 17Kon da'ingan sinan, ma'in na i kalugaringun-ko i magkiwa, kundi' i sala' na dina nga maliyat na atiya' si ako. 18Akatu'anan ako nga gana' sahimu-ko nga mahalap, i karuyag sidngun-ko, i tikang si parti si kina'iya-ko nga makasasala' pa. Akapinugad ako sito kay bisan bali haya i karuyag-ko pagbuhat si mahalap, ga'i to sahimu-ko. 19Ga'i sabuhat-ko i mga mahalap nga karuyag-ko buruhaton, kundi' i mga mara'at lugod dina nga ma'in iya i karuyag-ko pagpadayon nga mga buruhaton. 20Kon ahinabo' nga sahimu-ko i mga nagdiri'-ko, ma'in na ako i maghimo sito, kundi' i sala' nga maliyat na nga atiya' si ako, i maghimo na dina sito.

21Sanglit sasayuran-ko nga da'ito pirmi sito i pama'agi: Bisan sumiran ako aruyag pagbuhat si mahalap, i mara'at dina, iya i mag'isusuksok nga akasalli'an i mahalap katuyu'an-ko. 22Si sallud-na si kasing-kasing-ko, alipay ako parti si bala'ud-na si Diyos. 23Pero aniya' la'in day bala'od nga sa'abat-ko magtrabaho si puhu'-ko, i adda pama'agi nga agkasupak si la'in nan pama'agi nga nag'abuyunan-na si isip-ko. Iyay nan i magpugol si ako nga ga'i ako akabulag si pama'agi-na si sala' nga agtrabaho ato si puhu'-ko. 24Bali kamakalulu'oy si kamutangan-ko! Say daw si ako i manapod tikang si pagdalum-na sito makasasala' puho' nga pirmi ag'abat si kamatayun-na? 25Salamat si Diyos kay atuman to pina'agi si Paragdalum-ta kam Jesu-Kristo!

Kon sugad, para si kalugaringun-ko isip, uripon ako si bala'ud-na si Diyos, pero para namay si makasasala' kina'iya-ko, uripon ako si pama'agi-na si sala'.

I Kinabuhi' Tikang si Espirito

Juan 16:5-15; Gal 5:16-26; 2Ped 1:3-11

8 ¹Sanglit si ina'anto, ga'i na sapatukan-na si Diyos i mga a'a nga ag'adda na si Kristo Jesus ²kay pina'agi si iya, saprubitsuhan-na mga iya i pama'agi-na si Espirito nga magbuwan si mga iya kinabuhi', ngan iya hamok i magpalibri si mga iya tikang si pama'agi-na si sala' pati' si kamatayon. ³I Diyos i magtuman si mga ga'i gayod sahimu-na si a'a pina'agi si pagsunod si bala'od tungod kay mga maluya i makasasala' kina'iya-na. Agbuhat-nay to pina'agi si pagpabawa si kalugaringun-na Dadi' pada'ito si kalibutan nga pariho hamok i kina'iya-na si adda makasasala' a'a, basi' ahimo panhahalad para si sala' nga sahimu-na si la'in. Agbuhat-nay to basi' sapatukan-na i dimu'an sala' nga sahimu-na si mga makasasala'. ⁴Ada'itoy to basi' i mga matadong kinahanglanun-na si bala'od, atuman dimu'an ato si kita, kita kam nga irog i kinabuhi'-na si Espirito ngan ma'in irog si makasasala' kina'iya.

⁵I mga a'a nga i kinabuhi'-na irog si makasasala' kina'iya, pirmi agkabararaw nga agpakapannu'an i mga inisipan-na kon ay i saruyagan-na sinan kina'iya. Pero i mga a'a nga i kinabuhi'-na irog si Espirito, pirmi agkabararaw nga i karuyag-na si Espirito i makapanno' si inisipan-na. ⁶I isip-na si makasasala' a'a agbuwan si iya kamatayon, pero i isip-na si a'a nagdaluman-na si Espirito agbuwan si iya si ungod kinabuhi' pati' kamurayaw. ⁷Sanglit ahimo kuntra-na si Diyos i a'a nga nagdaluman si makasasala' isip kay ga'i iya anunod si bala'ud-na si Diyos, ngan si kamatu'uran, ga'i to gayod sahimu-na agbuhat. ⁸Ngan i mga a'a nga nagdaluman si makasasala' kina'iya, ga'i gayod akabuwan kalipayan si Diyos.

⁹Pero ka'am, ga'i na kam agdaluman-na si makasasala' kina'iya-bi, lugod i Espirito na dina i magdalom si ka'am kon ag'ayupan-na na kam si Espiritu-na si Diyos. Ngan kon aniya' si ka'am nga ga'i pa nag'ayupan-na si Espiritu-na si Kristo, ma'in iya tawa'-na si Kristo. ¹⁰Pero kon awinan ag'ayop si Kristo si ka'am, bisan kon minatay na i puhu'-bi tungod si sala', allom i espiritu-bi tungod kay sa'angkun-bi na i pagkamatadong. ¹¹Ngan kon ag'ayop si ka'am i Espiritu-na si magbanhaw si Jesus, i magbanhaw si Kristo, iya may liwat i magbuwan kinabuhi' si mga puhu'-bi nga aniya' kamatayun-na pina'agi si Espirito mag'ayop si ka'am.

¹²Sanglit mga kabugtu'an si pagtu'o, ungod nga aniya' ubligasyun-ta kam, pero ma'in i pagpa'irog si kinabuhi'-ta si makasasala' kina'iya-ta. ¹³Kay kon agpa'irug-bi i kinabuhi'-bi si makasasala' kina'iya-bi,

agkamaratay kam. Pero a'allom kam kon matay-bi i makasasala' mga gawi'-na si puhu'-bi pina'agi si bulig-na si Espirito. ¹⁴Intumu-bi nga i dimu'an nagtuttutan-na si Espiritu-na si Diyos, iya i mga kalugaringun-na dadi'. ¹⁵Kay si pakakarawat-bi si Espirito, ga'i kam aghimu-na mga uripon nga aniya' gihapon katalaw si kastigu-na si Diyos pero sakarawat-bi dina tikang si Espirito i kamutangan bilang mga dadi'-na. Ngan tungod si pag'aghat-na si Espirito, saban'u-ta i Diyos, "Tay," Tatay-ko." ¹⁶Mismo i Espiritu-na ag'abuyon si mga espiritu-ta, pagpamatu'od nga mga dadi'-na kita kam si Diyos. ¹⁷Tungod kay mga dadi'-na may kita, nagkwinta kita nga mga iridiro huwang si Kristo nga agpaka'ambit si dimu'an tawa'-na kon angambit may liwat kita si mga kasakitan-na si Kristo, basi' sigurado may liwat kita aka'ambit si maka'angayan kina'iya-na.

I Maka'angayan Kamutangan nga Tarakkahon

¹⁸Para si ako, gana' gayod pulus-na pagpabudlay pagpara'isip si mga kasakitan nag'antus-ta ina'anto panahon tungod si subra kahalap-na si maka'angayan kina'iya-na si Diyos nga papakulawon ato si kita. ¹⁹I dimu'an hinimu-na si Diyos aka'antahak huwang i pagla'om si pagdadara'un-na si panahon nga pakilala-na si Diyos i mga dadi'-na. ²⁰Kay i dimu'an hinimo agpangabat si kadisgusto tungod kay pirmi nagtarangkahan i mga kahalapan nga sa'angkun-na kunta' ngan agpakapatukan mga iya sito kamutangan ma'in tungod kay iya i mga sapili'-na, kundi' tungod si katuyu'an-na si magpatok. Pero ga'i arungay i pagla'om nga ²¹titakka i allaw nga pamalibri-na si Diyos i dimu'an sahimu-na ngan ga'i to padayon agkararunot kundi' agpaka'ambit dina si maka'angayan kamutangan bilang mga libri nga papaprubitsaron si mga dadi'-na si Diyos.

²²Akatu'anana kita nga hasta ina'anto, sigi pa pangaraba si kasakitan i dimu'an mga hinimu-na si Diyos nga day agpaka'abat paddi pariho si nag'antus-na si tikaka'alluman. ²³Pero ma'in hamok mga iya i magparapangaraba si kasakitan, kundi' hasta pa liwat kita kam nga magpakakarawat na si primiro binuwa'-na si Espirito mag'ayop si kita kam. Parapangaraba kita kam myintras agpara'antahak-ta nga pan'aku'-na kita kam si Diyos nga mga inataman-na ari si langit kon lukat-na na i mga puhu'-ta kam. ²⁴Ngan tungod si kasiguraduhan-ta sito pagla'om, agkasaralbar na kita kam. Pero kon agpipirit kita nga sakulawan-ta i nagla'uman-ta, ma'in naynan ungod pagla'om, kay gana' ato magparapantaw si dahulu'an kon dati na sa'angkun-na. ²⁵Kundi' kon padayon kita pagla'om si ga'i pa sakulawan-ta, awili kita pagpara'antahak huwang i malanga pagpaturos.

^w 8:15 Si Hebruhanon: *Abba*. Iyay nan i mahigugma'on pagban'u-na si dadi' si tatay-na.

I Parangadyi'un-na si Espirito Santo

²⁶Si pariho pa'agi, i Espirito magpara'aghat si kita pina'agi si pagparabulig tangnga' si mga kaluyahan-ta kam. Bisan kon ga'i kita akatu'anang kon ay i kinahanglan kunta' parangadyi'un-ta, i Espirito mismo i mag'ako' pagpahalling para si kita, pina'agi si mga hagamhom nga ga'i sapahalling-na si bisan say aha'a. ²⁷Ngan i magparasiksik si bug'os pagka'a-a-ko, akatu'anang liwat kon ay i isip-na si Espirito, kay i Espirito i magpahalling sigon si katuyuan-na si Diyos para si mga a'a nga nagpanagama paghuwang si iya.

I Pagdarag'an-na si mga Magpanutu'o

Juan 15:9-17; 1Cor 13:1-13; 1Juan 3:11-24; 4:7-21

²⁸Akatu'anang kita nga bisan ay sa'agihan-ta, agbuhat-na si Diyos i dimuan para si kahalapan-ta kam, kita nga mga magpanhigugma' si iya ngan nagpangagda-na pagtuman si ungod katuyuan-na. ²⁹Kay i mga sakatu'anang-na andang si Diyos nga mahalap i mga tarakkahan-na, agpanagama-nay to pagpa'irog si kina'iya-na si Dadi'-na, basi' kinakulawan i pagkasiyaka-na si Dadi' si malabbat magdiringsiririhan. ³⁰Sanglit i mga nagpanagama-na andang siray, agpangagda-nay to panakka-na si uras. Ngan i dimuan nagpangagda-na, agpankwinta-nay to matadong si pangulawan-na. Katapos i mga magpakakarawat sito pagkamatadong, papaprubitsarun-nay to liwat si maka'angayan kamutangan-na.

³¹Tara', ay pa i pangulangan-ta sito dimuan? Kon i Diyos ag'ugop si kita, say pa may i makakaya pagkuntra si kita? ³²Kon ga'i iya akariman si kalugaringun-na Dadi' pagpa'intriga si kamatayon para si kita kam dimuan, iya pa ba' i dimuan kinahanglanun-ta i ga'i pinumwan-na liwat libri si kita huwang si Dadi'-na? ³³Say pa may i makapa'akusar si mga pinili'-na a'a si Diyos? Mismo i Diyos i magkwinta nga matadong mga iya. ³⁴Kon sugad gana' na makapatok si mga iya. Si Kristo Jesus i mamatay kundi' abanhaw iya ngan awiray agpwisto si kawatan-na si Diyos. Ma'in nan hamok iya, iya pa liwat i magparapakibagaw si Diyos para si kita kam. ³⁵Tara', say pa may i makapapinda si kita kam si gugma'-na si Kristo? Sahimu-na ba' to si mga kasamukan, mga kakurihan, mga kasakitan tungod si pagtu'o, si gutom, si hugkas kamutangan, o si kadilikaduhan si kinabuhi' o ma'in ngani' si kamatayon? ³⁶Pariho si maka'anna' si Kasuratan:

Tungod si ka'aw Diyos, pirmi kami' ag'atubang si kamatayon
allaw-allaw,

ngan i pagtratar, nagpapariho kami' hamok si mga karniro nga
mga burunu'on.^x

^x 8:36 Salmo 44:22

³⁷Pero i kada mahinabo' si kinabuhi'-ta, mahaya pirmi i pagdarag'an-ta, pina'agi si iya nga aghigugma' si kita kam. ³⁸Kay sigurado gayod ako nga gana' makapabulag si kita kam tikang si gugma'-na, bisan i kamatayon o i kinabuhi', bisan i mga anghel o i mga mara'at espiritu, bisan ay pa i sa'agihan-ta si ina'anto panahon o si titakka pa. Bisn ay gahuma, ³⁹bisan i sari'i si gidadyaltahi o ma'in ngani' si gihahawuri, o i bisan ay si dimu'an mga hinimo, gana' gayod makapabulag si kita si gugma'-na si Diyos nga kina'anda'an si pagpaki'adda si Kristo Jesus nga Paragdalum-ta.

I mga Pinili'-na A'a si Diyos

9 ¹Tungod si dati na pag'adda-ko si Kristo akatistigos ako si kamatu'uran. Ga'i ako agbullo' kay sigurado ako nga i inisipan-ko agdaluman-na si Espirito Santo. ²Masurub'on gayod ako ngan pirmi aka'abat mahaya kabidu'an i kasing-kasing-ko. ³Kon ahimo pa gad hamok, intrisado ako nga ako mismo i makagaba'an pati' pinabulag si Kristo hasta si kahastahan para hamok si kahalapan-na si mga kabugtu'an nga mga kalaha'-ko gayod. ⁴Mga iya i mga a'-na si Israel nga agpaka'angkon si aron bilang mga kalugaringun-na dadi' si Diyos. Nagpalibutan mga iya si maka'angayan danta'-na ngan nagpamakatu'an si mga pa'agi-na si Diyos pagtapit si iya. Mga iya liwat i magpakakarawat si bala'od, magpakatu'anan si tama' pa'agi pag'ampo' ari si templo, pati' magpakaprubitsar si mga sa'ad-na si Diyos. ⁵Si mga iya liwat kina'anda'an i mga ginikanan-na si pinili' nasyon, ngan pina'agi si mga iya, amamat si Kristo si pagka'a'-na, nga Diyus-na si dimu'an ngan darayawon hasta si kahastahan. Amen.

⁶Ga'i kita akapinugad nga ga'i atuman i allingun-na si Diyos bisan kon ga'i pa agpanutu'o i dimu'an a'-na si Israel, kay si pangulawan-na si Diyos i dimu'an kalaha'-na si Israel ma'in puro ungod mga a'-na si Israel. ⁷Ngan ma'in liwat tungod kay mga ampu-na mga iya si Abraham, puro na mga iya huwang si mga dadi' nga nagpasa'ad-na si Diyos si Abraham. Si kamatu'uran ma'in, kay yayto dina i allingun-na si Diyos ari si Abraham, "Pina'agi si Isaac, akilala i minamat-mo."^y ⁸Karuyag sidngon, nga ma'in i dimu'an dadi'-na si Abraham nga paluwa' si natural pa'agi puro nagkunsidirar nga mga dadi'-na si Diyos, kundi' i mga nagpandadi' hamok sigon si sa'ad-na si Diyos. Mga iya i nagkilala nga ungod minamat-na, ⁹kay yayto i iksakto mga allingon nga nagsa'ad-na si Diyos: "Pada'ito ako gihapon si tama' uras ngan si Sara may lugod dina i magdadi' lalla."^z

¹⁰Ma'in nan hamok iya, aniya' liwat mga pinili'-na andang si Diyos bisan kon ag'adda mahanak pariho si magkaruwa nga mga dadi'-na si papu'-ta kam Isaac pati' Rebeca. ¹¹Ga'i pa a'allom mga iya, ngan myintras

y 9:7 Gen 21:12 z 9:9 Gen 18:10,14

pa liwat mga iya agpakabuhat mahalap o mara'at, atuman i ungod tuyu'-na si Diyos si pagpili'-na si addangan to si magkaruwa: ¹² Agpinugad-na si Diyos i magburod, “Kinahanglan nga agsirbi i siyaka si sirari.”^a Sanglit, i pagpili'-na si Diyos sigon si dati gayod pangagdahan-na ngan ma'in kon ay i mga sabuhat-na. ¹³ Pariho si maka'anna' liwat si Kasuratan nga pinahallingan-na si Diyos hi'unong si mga iya duwangan: “Agpalangga'-ko si Jacob pero agsikway-ko si Esau.”^b

¹⁴ Kon sugad, pwidi ba' kita akapinugad nga ma'in pantay i pagkukulaw-na si Diyos? Ga'i. ¹⁵ Kay mismo iya i magpinugad si Moises, “Pumwan-ko i kalu'uy-ko kon say i salu'uyan-ko.”^c ¹⁶ Kon sugad, ga'i to agsunod kon ay i karuyag-na o si kapapaniguru-na si a'a, kundi' sigon si kalu'uy-na si Diyos. ¹⁷ Aniya' maka'anna' si Kasuratan nga agpinugad-na si Diyos si Paraon: “Himu-ko kaw hadi' para sito katuyuan, nga kinakulawan anan si ka'aw kon ay i kahaya-na si gahum-ko ngan basi' agsamwak si bug'os kalibutan i mahi'unong si arun-ko.”^d ¹⁸ Sanglit kon aruyag i Diyos nga amakulaw si kalu'uy-na si adda a'a, sahimu-nay nan. Ngan kon aruyag liwat i Diyos pagsiyo si malalom sarabutan-na si adda a'a, sahimu-na liwat nan.

¹⁹ Sigurado nga aniya' addangan si ka'am suplikado si pagpinugad: “Kon da'inan sinan, kapa'i may kay parabasul-na pa liwat kita kam si Diyos? Gana' makadiri' si katuyuan-na.” ²⁰ Pero say ba' kaw nga day turututu'o pagsaruman si Diyos? Akapinugad ba' i pakattan si parahimo nga, “Ay kay da'ito sito i kurti-ko?”^e ²¹ Kay mismo i parahimo pakattan aniya' katungud-na pagpili' kon ay i saruyagan-na hirimu'on. Pwidi iya akahimo duwa klasi pakattan si adda hamok pitak nag'ala'an, i adda pan'ispisyal ngan i adda may pan'urdinaryo hamok.

²² Kunta' anakka si mga isip-bi nga gana' makasantop si Diyos si bisan ay katuyuan-na. Bisan kon kinahanglan pa'abat-na i kastigu-na ngan pakatu'an-na i gahum-na, malanga i paturus-na si mga papakarawaton sinan kastigo bisan kon nagpanagama nayto nga agkamaratay nga bulag si Diyos. ²³ Agda'ito iya sito basi' kinatu'an-an i pagsangyahan-na si maka'angayan kina'iya-na nga papa'ambiton si kita kam nga mga ti'angkon si kalu'uy-na. Kita kam i mga nag'andam-na andang pagkarawat si maka'angayan kina'iya-na. ²⁴ Atuman to si kita kam nga mga inagda-na andang, ma'in hamok tikang si mga Hebro pero tikang liwat si mga ma'in Hebro, ²⁵ sigon si mga allingun-na nga aka'anna' si libru-na si Oseas:

Aniya' mga pirinugarun-ko, “Mga ginsakupan-ko kam,” bisan kon ma'in mga iya dati mga ginsakupan-ko.

a 9:12 Gen 25:23 b 9:13 Mal 1:2,3 c 9:15 Exo 33:19 d 9:17 Exo 9:16
e 9:20 Isa 29:16; 45:9

Ngan pirinugarun-ko liwat i ga'i nagpamalangga'-ko siray,
 “Pamalangga'-ko kam ina'anto.”^f

26 Ngan aniya' pa liwat maka'anna':

Aniya' mahinabo' mismo anan si lugar nagpinugaran-na si Diyos,
 “Ma'in kam mga ginsakupan-ko,”

nga mga iya dina i nagkwinta, “Mga dadi'-na si gana' kamatayun-
 na Diyos.”^g

27 Hasta liwat si Isaias agparagagasod mahi'unong si mga a'-na si Israel,
 “Bisan pa day baybay si kalawot i katabbul-na si mga dadi'-na si
 Israel,

diki'it hamok si mga iya i magkasaralbar,

28 kay ga'i agliyat, pumwan-na si Paragdalom ato si kalibutan
 i angay ngan durudiritso paghusgar-na sito mga a'a.”^h

29 Akaparihoy to gihapon si nagpinugad-na siray si Isaias,

“Ga'i ngani' kita kam pamilinan-na si Makagagahom Paragdalom
 mga a'a

nga mga kapararihu-ta kam ginikanan,

sigurado nga agkahirimo kita kam pariho si kabungkgag-na si syudad
 Sodom

pati' si pakapara'-na si syudad Gomora.”ⁱ

I mga A'-na si Israel pati' i Mahalap Sumat

1Cor 9:16-22; 2Cor 5:11-6:2; 1Tim 4:1-5

30 Tara', ay may i satu'o si isip-ta, nga i mga ma'in Hebro agpaka'angkon
 si ungod pagkamatadong bisan kon ga'i mga iya maniguro pagtalinguha
 nga mga sa'anda'an-nay nan? Syimpri, pero iyay nan i klasi si
 pagkamatadong nga a'angkon pina'agi si pagtapod si buhat-na si Diyos.

31 Kundi' i mga a'-na lugod si Israel nga magparapanganda' sito pina'agi
 si pagsunod si bala'od, ga'i lugod agpaka'angkon. 32 Kapa'i di' kay ga'i?

Tungod kay i mga pagkagasi-na mga iya a'angkon to sigon si sabuhat-
 na, imbis nga kon say i mga satapuran-na. Agkaparangkol mga iya si
 nagpinugad-na si Diyos day “bato pammangpangulan” nga iya si Kristo

33 sigon si maka'anna' si Kasuratan:

Mamati'a kam pahalap, aniya' nagpa'anna'-ko bato ari si Sion^j nga
 aka'ulang si mga a'a pagtapit si ako,

i bato makapadusmog si mga iya.

Kundi', bisan say i magtapod si iya, ga'i akamalu'an.^k

^f 9:25 Oseas 2:23 ^g 9:26 Oseas 1:10 ^h 9:28 Isa 10:22,23 ⁱ 9:29 Isa 1:9 ^j 9:33 I Sion,
 iya liwat i nag'arunan: Jerusalem ngan i nagtukoy ato, iya i mga Hebro nga agkuri pag'ako
 si Jesus nga iya na i nagparapanimulat-na mga iya Tinu'inan Mannanalwas.

^k 9:33 Isa 8:14; 28:16

10 ¹Mga kabugtu'an si pagtu'o, gana' la'in nag'anduy-na si kasing-kasing-ko pati' i pirmi nagparapangadyi'-ko si Diyos para si mga taga Israel, kon ma'in hamok nga agkataralwas mga iya. ²Akatistigos ako mahi'unong si kadisididu-na mga iya pagsirbi si Diyos, pero i kadisididu-na mga iya ma'in sigon si ungod kata'o. ³Tungod kay ma'in mga iya sayod si pagkamatadong nga tikang si Diyos ngan maniguro hamok si mga kalugaringun-na pama'agi, ga'i mga iya agkataro' pagpa'ubos basi' kunta' agpakaprubitso si pagkamatadung-na si Diyos. ⁴Pero bisan say i magtutu'o si Kristo agpaka'angkon si pagkamatadong kay iya i katapusan-na si bala'od.

⁵Yayto i nag'isplikar-na si Moises nga klasi si pagkamatadong nga a'angkon kuno' pina'agi si pagsunod si bala'od: "I makaprubitso si ungod kinabuhi', iya i a'a nga gana' salaktawan-na pagtuman si bala'od."¹ ⁶Kundi' i pagkamatadong nga a'angkon pina'agi si pagtapod agwaydong si kita: "Dakam agpatilawi-bi i mga kalugaringun-bi, 'Say may i mamanahik pan langit?'^m" I karuyag sidngon nga, ma'in na kinahanglan nga aniya' pa mamanahik pan langit pagpakibagaw si Kristo nga paduwa'i iya para si kita kam. ⁷"O ma'in ngani', 'Say may i paduwa'i si Buhon nga gana' salad-na?'ⁿ" I karuyag sidngon nga, ma'in na kinahanglan nga aniya' pa mangala' si Kristo tikang si mga minatay kay human na i pakabanhaw-na. ⁸Yayto dina i nagsumat-na:

Matapit na si ka'am i allingon.

Agparapahalling-bi nayto ngan akatanom nayto si mga inisipan-bi.^o

Iya nayto i allingon parti si pagtutu'o nga nagparapasamwak-ta kam: ⁹Nga kon busngal-mo gayod i pag'aku'-mo nga, "Si Jesus i Paragdalom," kahuman agpatanum-mo si inisipan-mo i pagtutu'o nga agbanhaw-na iya si Diyos, atalwas kaw. ¹⁰Ada'inan nan kay awinan si inisipan i pagtutu'o nga makapatadong si ka'am si pangulawan-na, ngan pina'agi namay si pagbusngal si pag'ako', agkataralwas kam. ¹¹Pariho si maka'anna' si Kasuratan nga agpinugad, "Bisan say i magtapod si iya, ga'i akamalu'an."^p ¹²Paray to si dimu'an mga a'a kay gana' may pagkala'inan-na si mga Hebro o ma'in Hebro. I Paragdalom, iya i magdalom si dimu'an ngan mabinuwan-buwanon si dimu'an mag'ampo' si iya. ¹³Pariho si maka'anna' si Kasuratan nga agpinugad, "Bisan say i mag'ampo' si arun-na si Paragdalom, atalwas."^q

¹⁴Pero pinapa'i-na may mga iya agpaka'ampo' si addangan nga ga'i nagtutu'u-na mga iya? Ngan pinapa'i-na may liwat mga iya agpanutu'o kon gana' mga sapakalihan-na allingon mahi'unong sito? Ngan pinapa'i

¹ 10:5 Lev 18:5 ^m 10:6 Deut 30:12 ⁿ 10:7 Deut 30:13 ^o 10:8 Deut 30:14
^p 10:11 Isa 28:16 ^q 10:13 Joel 2:32

may liwat mga iya agpakapakali kon gana' sito magpasamwak si mga iya?
 15 Ngan pinapa'i may liwat apasamwak i allingon kon gana' mga naglihug-
 na si Diyos mga parapasamwak? Iyay nan i nagtukuy-na si maka'anna' si
 Kasuratan, "Kamakaruruyag nag'isip nga i magbawa si mahalap sumat
 titakka na!"^r

16 Pero ga'i agpangarawat si mahalap sumat i dimu'an mga taga Israel.
 Mismo si Isaias agriklamo, "Paragdalom, say i manutu'o si sumat kami?"^s
 17 Bisan kon da'itoy to, sakatu'anan-ta nga pwidi akatutu'o i a'a kon aniya'
 sapakalihan-na ngan aniya' pulus-na si sapakalihan-na kon mahi'unong si
 Kristo i nagpasamwak. 18 Pero aniya' patilaw-ko: Ungod ba' nga ga'i mga
 iya agpakapakali? Syimpri agpakapakali mga iya, kay aniya' maka'anna'
 si Kasuratan:

Agsara si bug'os kalibutan i mga allingon nagparapanggasud-na mga
 iya,
 ngan kinapakalihan i mga busis-na mga iya si dimu'an mag'istar
 sito.^t

19 Amatilaw ako gihapon: Ga'i ba' to sasabutan-na si mga a'a-na si Israel?
 Mismo i allingun-na si Diyos i makasaruman sinan, primiro pina'agi si
 Moises,

"Aniya' baha'o magkabarawa si pagtu'o
 nga ga'i ngani' ag'aradda bilang adda nasyon,
 mga iya i ginamit-ko pagpa'abugho si ka'am,
 nga mga a'a-na si Israel.

Titakka i panahon nga aniya' magtutu'o nasyon
 nga gana' ngani' dati sarabutan-na,
 iya i ginamit-ko pagpasina si ka'am."^u

20 Katapos agpaklaru-na pa liwat to si Diyos pina'agi si Isaias,

"Sadiskubrihan-na ako si mga a'a
 nga ga'i ngani' agparapanganda' si ako.
 Agpakilala-ko i kalugaringun-ko si mga a'a
 nga ga'i ngani' parapanginsayod hi'unong si ako."^v

21 Pero hi'unong namay si mga a'a-na si Israel, agpinugad i Diyos,

"Ga'i ako pahuway pag'agda sito mga a'a
 nga mga gara' na gayod pagsupliko."^w

Agpakulaw-na si Diyos i Kalu'uy-na si Israel

11 1 Aniya' pa patilaw-ko: Agsikway-na ba' si Diyos i mga
 ginsakupan-na? Syimpri ga'i! Mismo i kalugaringun-ko taga
 Israel, addangan si ka'uru'ampuhan-na si Abraham nga sakop si pamilya

^r 10:15 Isa 52:7 ^s 10:16 Isa 53:1 ^t 10:18 Salmo 19:4 ^u 10:19 Deut 32:21

^v 10:20 Isa 65:1 ^w 10:21 Isa 65:2

Benjamin. ² Ga'i agsikway-na si Diyos i mga ginsakupan-na nga dati sakatu'anan-na i mga tarakkahan-na. Akatu'anan kam si maka'anna' si Kasuratan hi'unong si pagriklamu-na si Elias si Diyos kuntra si mga a'a-na si Israel: ³ “Paragdalom, agpanmatay-na mga iya i mga paragsumat-mo ngan agparapanrungkab-na mga iya i mga altar-mo. Ako na hamok addangan i mabilin si mga paragsumat-mo ngan hasta pa liwat ako sigi-na mga iya mamatay.”^x ⁴ Pero ay dina i saruman-na si Diyos si iya? “Aniya' nagtagama-ko para si kalugaringun-ko syiti mil nga mga ga'i parapangampo' si Baal.”^y ⁵ Da'inan gihapon sinan i kamutangan si ina'anto mga ka'urason. Aniya' magkarala'a nga agkapirili' tungod si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos. ⁶ Ngan kon agda'itu-na sito agpili' nga sigon si mapinalangga'on pagpanginanu-na, ga'i iya agbasar kon ay i mga sabuhat-na si a'a, kay kon bulos to hamok si mga buhat-na nga iya, ma'in ungod nga tungod to si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos.

⁷ Ay ba' i tinakkahan-na sito? Ga'i mga sa'anda'an-na si mga a'a-na si Israel i mga nagparapanganda'-na pahalap, pero i magpaka'anda' lugod dina i diki'it mga pinili'-na si Diyos. I ditangnga' may agsiyuhan-na si malalom sarabutan. ⁸ Pariho si maka'anna' si Kasuratan:

Agsiyuhan-na mga iya si Diyos si mahalap inisipan.

Ga'i mga iya agpakakulaw ngan ga'i mga iya agpakapamati',
tubtob ina'anto mga ka'urason.^z

⁹ Agpinugad liwat si David,

“Himu-na kunta' pa'on si Diyos i mga kumbiti-na pagdakop mismo si mga iya,
ngan agpakadaplak bilang kastigo si mga iya.

¹⁰ Kunta' himu-na mga iya mga harap basi' gana' mga sasayuran-na,
ngan mamaku'ong si kasakitan hasta si kahastahan.”^a

I mga Linalin Sanga

¹¹ Amatilaw ako gihapon: Ngan pakadaplak-na mga iya, ga'i na ba' mga iya agpakabangon hasta na hamok? Ma'in nan iya! Lugod tungod si pagdiri'-na mga iya, agpaka'ambit si katalwasan i mga ma'in Hebro. Ada'itoy to basi' angabugho i mga a'a-na si Israel. ¹² Tungod sinan sala', nga iya i pagdiri'-na mga iya, agpakakarawat si mga kahalapan i ditangnga' mga a'a si kalibutan, ngan i kapirdihan-na mga iya, iya i makapa'angkon si mga ma'in Hebro si ka'abunda. Kon sugad, anmas pa i mga kararawaton kon abug'os na i pinili' a'a-na si Diyos si uras nga pamadugok gihapon mga iya.

^x 11:3 1Hadí 19:10,14 ^y 11:4 1Hadí 19:18 ^z 11:8 Deut 29:4; Isa 29:10

^a 11:10 Salmo 69:22,23

¹³ Ato sito surat, makibagaw ako si ka'am mga ma'in Hebro tungod kay ako i apostol para si ka'am. Agpa'urug-ko gayod i pagtrabahu-ko anan si ka'am ¹⁴ tungod kay agla'om ako nga sapisindak-ko i mga igkasi-ko Hebro ngan dayon agkasaralbar may i ditangnga' si mga iya. ¹⁵ Andiri' mga iya, kundi' i mga pagdiri'-na agrisulta si pagsiharalipay-na gihapon si ditangnga' mga a'a si kalibutan pati' si Diyos. Kon agbuwan kahalapan i pagdiri'-na mga iya, iya pa ba' kunta' kon agpangako' mga iya? Sigurado sinan uras, day mabanhaw i dimu'an. ¹⁶ Buwanan-ta kam mga halimbawa' nga sasabutan-bi i kamutangan-na si Israel. Kon nagpahalad si Diyos i primiro makaprubitsuhan si inani ngan nagtagamay to para si iya, kon sugad day nagtagama liwat i intiro para si iya. Ngan kon akapada'iray si Diyos i gamut-na si kayo, kon sugad sigurado liwat nga akapada'iray i mga sanga-na.

¹⁷ Adda pa halimbawa' nga akalikay kam si pagpahambog. Aniya' mga sanga-na si inataman kayo olibo nga nagpanabtab, ngan i sanga-na si lalag olibo i nagpatungko si panabtaban. Ka'am mga ma'in Hebro akapariho si lalag nan olibo nga agpaka'ambit ina'anto si kusug-na pati' si ka'abundahan-na si mga kinabuhi'-na si mga Hebro. ¹⁸ Sanglit dakam ag'isip si mga kalugaringun-bi nga labaw kam si mga nagpanabtab-na si Diyos nga day mga sanga. Gana' gayod rasun-bi nga agpakapahambog kam! Mga sanga kam hamok ngan ma'in ka'am i makabuwan kusog si gamot, kundi' i gamot dina i magbuwan kusog si ka'am. ¹⁹ Pero aminugad kam dina, "Nagpanabtab gad ray mga sanga para ako i pinasalli' si mga lugar-na." ²⁰ Ungod nan, pero nagpanabtab mga iya tungod si ga'i mga pagtutu'u-na, ngan ka'am awinan pa agtungko tungod kay agpadayon pa kam si pagtutu'u-bi. Dakam agpahaya-haya tungod sinan, lugod atalawa kam. ²¹ Kay kon ga'i akariman i Diyos pagtabtab si mga gisangahi, ka'am pa ba' i sakarimanan-na?

²² Ato sakulawan-ta i kadaluman-na pati' i ka'istriktu-na: Istriktu iya si mga magparapamuhat si sala', pero bali kadaluman si ka'am basta agpadayon kam pagpaki'angay si kadaluman-na. Kay kon ga'i, ka'am liwat mga tarabtabon. ²³ Ngan kon ambanan-na na mga iya i ga'i pagtutu'o, pinabalik gihapon mga iya kon singnga mga iya tikang, kay sahimu-na si Diyos pagpabwila gihapon si mga iya. ²⁴ Kay kon ka'am nga mga ma'in Hebro agpakapariho hamok si mga tinabtab sanga-na si lalag olibo, katapos apatungko pada'iray si inataman olibo, iya pa ba' i mga Hebro nga agpakapariho si tinabtab sanga-na si inataman olibo i ma'in masayon nagpatungko pada'iray si nagtikangan-na gayod pu'on?

Asalbar i Dimu'an A'a-na si Israel

²⁵ Ga'i ako aruyag nga ga'i kam agpakatu'an si tinago' kamatu'uran, ka'am mga kabugtu'an si pagtu'o kay basi' ga'i agpanhaya i mga huna'-

huna'-bi: Ga'i agpadayon i ditangnga' mga a'a-na si Israel si pagdiri' pag'isip malalom, kundi' tubtob to hamok si pakakumplitu-na si mga ma'in Hebro nga tidugok si Diyos. ²⁶Mangno i dimu'an a'a-na si Israel asalbar pariho si maka'anna' si Kasuratan:

I Paragsalbar paluwa' tikang si Sion,^b

ngan pamara'-na i mga ma'in diyusnon kina'iya-na si mga ka'uru'ampuhan-na si Jacob.^c

²⁷Si pagpasaylu-ko si mga sala'-na mga iya, atuman i pagkasarabutan tigpasunud-ko si mga iya.^d

²⁸Mga kabugtu'an, duwa i pagkukulaw-na si Diyos si mga Hebro. Mahi'unong si pagdiri'-na mga iya si mahalap sumat, mga kuntra-na mga iya ngan tungod sinan aniya' sapulusan-bi. Pero mahi'unong namay si mga kamutangan-na bilang mga pinili'-na andang, mga hinigugma'-na mga iya tungod si pagpanginanu-na si Diyos si sa'ad-na si mga ginikanan-na si nasyun-na. ²⁹Da'inan sinan i tratasyun-na si Diyos si mga iya tungod kay ga'i pwidi abawi' i rigalu-na pati' i mga nagpangagda-na si Diyos. ³⁰Siray, masinupakon kam si Diyos pero sakarawat-bi i kalu'uy-na tungod si pagkamasinupakun-na si mga Hebro. ³¹Si pariho kamutangan, tungod si kalu'oy nga sakarawat-bi tikang si Diyos, maski mga masinupakon mga iya ina'anto, tikarawat may liwat gihapon mga iya si kalu'uy-na si Diyos. ³²Ada'itoy to basi' akasiguro gayod i Diyos nga paluwa' i masinupakon kina'iya-na si dimu'an mga a'a basi' alu'oy iya si dimu'an.

Angay i Pagdayaw si Diyos

³³Agsangya gayod i mga maka'angayan kahalapan-na si Diyos, ngan ga'i atugkad i kadunung-na hasta i kata'u-na.

Ga'i asantop i pama'agi-na paghusgar ngan gana' makatu'anan si pangiwa-kiwa-na!

³⁴“Say i makasayod si isip-na si Paragdalom?

O say i makakaya pagwaydong si iya? Gana'!”^e

³⁵“Say i makabuwon si Diyos

nga kinahanglan may liwat barayaran-na iya si Diyos?”^f

³⁶Gana' gayod, kay i Diyos i maghimo si dimu'an,

ngan pina'agi si iya agpadayon i dimu'an ngan agkahirimoy to para atuman i karuyag-na.

Darayawon iya hasta si kahastahan. Amen.

^b 11:26 I Sion, iya liwat i nag'arunan: Jerusalem. ^c 11:26 I nagtukoy ka'uru'ampuhan-na si Jacob, iya gihapon i grupo nga nag'arunan liwat: mga Hebro o ma'in ngani' mga a'a-na si Israel. ^d 11:27 Isa 59:20,21; 27:9 ^e 11:34 Isa 40:13 ^f 11:35 Job 41:11

I Klasi si Kinabuhi' nga Agsirbi si Diyos
1Cor 12:1-31; Efeso 4:7-13; 1Ped 4:10-11

12 ¹Sanglit mga kabugtu'an si pagtu'o, tungod si mahaya kalu'uy-na si Diyos, agpalaku-ko si ka'am nga pahalad-bi i mga puhu'-bi pariho si allom panhahalad pada'iray si Diyos. Tagamahu-bi to para si iya nga mga diyusnon ngan magbuwan kalipayan si iya. Iyay nan i pa'agi pag'ampo' si Diyos nga tikang gayod si isip-na si a'a nga agkumpurmi si espiritu-na. ²Dakam na angabuyon si nagparu'du'-na si mga a'a ato si kalibutan pangngingirugan si kinabuhi'-na mga iya, kundi' tuguti-bi i Diyos pagsalli' si mga kina'iya-bi pina'agi si pagbag'o si mga isip-bi. Si da'inan pa'agi, ata'o kam pagpurbar pati' pag'alagad si katuyu'an-na si Diyos, nga iya kon ay i mahalap, pati' i makalipay hasta nga gana' pangulangan-na.

³Tungod si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos si ako, akapahalling ako sito si ka'am dimu'an: Dakam ag'isip si mga kalugaringun-bi nga bali na kam kamamadyalta, kundi' gamitu-bi i angay mga panhuna'-huna' sigon si sukul-na si pagtutu'o nga nagpumwan-na si Diyos si ka'am. ⁴Kada addangan si kita kam, aniya' adda hamok puhu'-na bisan matabbol sito i parti-na ngan i kada parti pala'in-la'in i trabahu-na. ⁵Si pariho pa'agi, bisan kon malabbat kita kam pala'in-la'in a'a, akapariho hamok kita kam si adda puho' tungod si dati na pag'adda-ta kam si Kristo ngan agkabiriyo' kita kam dimu'an bilang mga pala'in-la'in parti-na sinan adda puho'. ⁶Si pag'ayup-na si kita kam si Espirito Santo, pala'in-la'in i mga abilidad nga nagparigalu-na si kita kam sigon si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos. Kon i rigalu-na si a'a, iya i abilidad pagpahalling si makigpasumat-na si iya si Diyos, kinahanglan nga buhat-nay nan nga agkapantay may si pagtutu'u-na. ⁷Kon say si ka'am i nagbuwanan-na si Diyos si abilidad pagsirbi, kinahanglan iya agsirbi. Kon agbuwanan-na iya si abilidad pagturo', kinahanglan iya anuro'. ⁸Kon i abilidad pag'aghat si la'in, kinahanglan iya angaghat. Kon i abilidad namay pagbuwan si pangulangan-na si la'in, kinahanglan iya nga mabinuwan-buwanon. Kon si pagpamuno' namay, kinahanglan durutuhan-na i pangatungdanan. Ngan kon i nagpumwan si iya i pagkamaluluy'on, kinahanglan buhat-nay nan huwang si kalipayan.

I Gugma'

⁹Kinahanglan nga hul'os gayod i paghigugma'-bi. Salikwayu-bi i mara'at ngan maniguruha kam pagbuhat si mahalap. ¹⁰Agsihirigugma'aya kam pariho si matapit gayod magdingsirarihan. Buwani-bi unra i kaparihu-bi nga mas labaw kuntra si nagla'uman-mo para si kalugaringun-mo. ¹¹Kunta' paguwa' pirmi tikang si pagka'espirituhanun-

bi i kadurutu-bi pagsirbi si Paragdalom. ¹² Aglipaya kam tungod si pagla'um-bi, palangahu-bi i mga paturus-bi si mga kakurihan, ngan ag'ampu'a kam pirmi si dimu'an uras. ¹³ Ama'ambita kam si mga inanna'-bi si mga ginsakupan-na si Diyos nga magpanginahanglan. Kinahanglan nga andam kam pirmi pagpadayon si kabugtu'an nga mga dayuhan.

¹⁴ Palakuhin si mga kabubuwasun-na i magparapamasakit si ka'am ngan dakam agpara'andoy nga agpakagaba'an mga iya. ¹⁵ Agduyuga kam si kalipayan-na si ditangnga' nga aniya' mga kalipayan-na ngan makiduyuga kam liwat si mga aniya' kabidu'an-na. ¹⁶ Kinahanglan nga ata'o kam pagpaki'adda si dimu'an. Dakam agparapamahaya-haya, pero maki'atubanga kam si mga minus kamutangan-na. Dakam agdayaw si mga kalugaringun-bi nga mga mata'o kam.

¹⁷ Kon aniya' mamuhat mara'at si ka'am, dakam amulos mara'at. Agmatuha kam nga puro mahalap i mga sabuhat-bi si pangulawan-na si dimu'an. ¹⁸ Mas mahalap kon sahimu-mo, makihalapa si bisan say nga gana' purupasangilay. ¹⁹ Mga sangkay, kon naglabutan kam, dakam agbulos kundi' pata'ani-bi nga i Diyos i mangastigo kay aka'anna' may si Kasuratan: "Tawa'-ko i pagkastigo, ako i mamulos,"^g lingun-na si Paragdalom. ²⁰ Lugod, buhatu-bi i maka'anna' si Kasuratan:

Kon alinganto i kuntra-mo, pakakanon.

Kon nag'uhaw iya, pa'inumon.

Kon da'ito sito i nagbuhat-mo,

angabat iya kamamalu'an tungod si nagbuhat-na si ka'aw.^{h i}

²¹ Dakam anugot nga sapirdi-na kam si mga karat'an, kundi' pirdihu-bi i mga karat'an pina'agi si pagbuhat si mga mahalap.

Kinahanglanon i Pagsunod si mga Magpamuno'

Tito 3:1-2; 1Ped 2:13-17

13 ¹ Kinahanglan nga i kada addangan anunod si mga magtinagal si gubyirno kay gana' si mga nagpamuwanan gahom pagpamuno' nga ma'in pina'undung-na si Diyos. I Diyos hamok i makapatunggo si mga magtinagal si gubyirno. ² Kon sugad, bisan say i manupak si mga aniya' gahum-na, anguntra iya si nagpa'undung-na si Diyos ngan i magbuhat sito, iya mismo i maghimo nga akapatukan i kalugaringun-na. ³ I mga puno' ma'in karatalawan si mga a'a nga mahalap i binuhatan-na, kundi' karatalawan-na dina si mga mara'at binuhatan-na. Aruyag ba' kam nga gana' katalaw-bi si mga a'a nga aniya' gahum-na? Kon sugad buhatu-bi i mahalap kay sigurado nga mga iya pa dina i mandayaw si ka'am. ⁴ Ada'inan nan tungod kay rilihugun-na mga iya si Diyos nga agbuhat para

^g 12:19 Deut 32:35 ^h 12:20 Si Grikuhanon: *Kon da'ito sito i nagbuhat-mo, agdugangan-mo i бага nagsuknung-na.* ⁱ 12:20 Pngl 25:21,22

si kahalapan-bi. Pero kon mara'at i nagbuhat-bi, atalawa kam si mga iya kay aniya' mga armas-na ngan sigurado panggamit-nay nan. Mga rilihugun-na mga iya si Diyos pagtuman si kastigu-na si Diyos para si mga magbuhat mara'at. ⁵Kon sugad, kinahanglanon gayod i pag'ako' si pagdalum-na si mga puno' ma'in hamok tungod si pusibilidad nga akastigo kam, kundi' mismo i kalugaringun-bi akatu'anang kon ay i kinahanglan buruhatun-bi.

⁶Iya liwat nan i rason kon ay kay agbayad kam si buhis kay i mga aniya' gahum-na si pamunu'an, rilihugun-na si Diyos nga agpamaniguro pagtuman si mga katungdanan-na. ⁷Amayara kam si bisan say si mga iya nga angay baraydan-bi: Kon anakka i uras nga tu'ig na pagbayad si mga buhis-bi, amayara kam si kabaraydan-bi. Kon say i angay nagrispitaran, rispitari-bi. Ngan kon angay iya nagpa'unrahan, di' pa'unrahin may.

Kon Pinapa'i-na si A'a Pagpaki'atubang si Igkasi A'a-na

⁸Kinahanglan nga gana' utang-bi si bisan say, pwira si gana' katapusan-na pag'urutang-utangay si paghigugma'-bi si balang addangan. Kay bisan say i maghigugma' si igkasi a'a-na, satuman-na na i mandu'-na si bala'od. ⁹I mga kasugu'an nga agpinugad, “Dakam agbisyo si pagdangallahan,”^j “Dakam agmatay,” “Dakam agtangkaw,” “Dakam asindak,”^k ngan bisan ay pa kasugu'ana, abiyu' dimu'an si adday to hamok sugo' nga agpinugad: “Higugma'-bi i igkasi a'a-bi pariho si paghigugma'-bi si kalugaringun-bi.”^l ¹⁰Bisan say i maghigugma' si igkasi a'a-na, ga'i iya akahimo si mga buhat nga akara'at sito. Kon sugad, atuman i bug'os bala'od pina'agi si paghigugma'.

¹¹Kinahanglan nga buhat-bi to, kay sasabutan-bi may kon ay na urasa ina'anto. Ga'i kita akatu'anang kon day ay i kaliyat-na si kinabuhit-ta kahuman si pagtu'u-ta ngan primiro. Pero bisan kon ay pa i kaliyat-na sinan, mas apiki na i katalwasan-ta kam. Sanglit iya nayto i uras nga kinahanglan na kam pabangon si pagparapamaturi-bi. ¹²Tika'upos na i kasangumon ngan ma'in na pira i kanalungon. Sanglit tapukan-ta na kam i mga binuhatan si kalu'uman ngan pumwa'-ta i mga kina'iya nga pwidi apahayag si kadanta'an. ¹³Kunta' mangiwa-kiwa kita kam si angay nan buhat, mga buhat nga sahimu-ta kon allaw. Gana' na si subray nan pagkalipay pati' pagpalangu-lango, gana' na si pag'ubay nan si bisan say hamok sasindakan-bi ngan dakam palagtok si karat'an, gana' na si mga hiriran nan pati' mga pangabughoy nan. ¹⁴Lugod, aku'u-bi i Paragdalom Jesu-Kristo basi' kinakulawan iya anang si mga kalugaringun-bi, ngan dakam na agparapinsar pa kon pinapa'i nga sapagustuhan-bi i karuyag-na si makasasala' kina'iya-bi.

^j 13:9 Parti si *pagbisyo si pagdangallahan*, kulawin si hawud-na si pahina 400.

^k 13:9 Exo 20:13-15,17; Deut 5:17-19,21 ^l 13:9 Lev 19:18

I Angay Pagtratar si mga Aniya' Pa Duda-na

Buhat 15:29; 1Cor 8:1-13; 10:14-11:1

14 ¹Karawatu-bi kon pahuwang si ka'am i aniya' pa duda-na si pagtu'o nga ga'i nagpara'ulit-ukit parti si ma'in kinahanglan nagka'uruyunan. ²Aniya' a'a nga si pagtutu'u-na pwidi iya akakakan bisan ay karakanuna, pero aniya' may liwat a'a nga aniya' pa duda-na sanglit lampahan hamok i nagkakan-na. ³I a'a nga agkakan si dimu'an, ga'i kunta' ag'isip nga minos si iya i ga'i magkakan, ngan da'inan may liwat si ga'i magkakan, kunta' ga'i iya ag'isip nga makasasala' i a'a nga agkakan si dimu'an kay ag'aku'-nay nan iya si Diyos. ⁴Say kaw nga akahusgar si rilihugun-na si la'in? I amu-na hamok i pwidi makapinugad kon akapasar ba' i nagbuhat-na o ga'i. Ngan sigurado pasado iya kay aniya' gahum-na si Paragdalom nga atuman nan si iya.

⁵Aniya' mga a'a mag'isip nga aniya' allaw sagrado kuntra si la'in mga allaw, pero i ditangnga' may parariho hamok urdinaryo i pag'isip-na si dimu'an mga allaw. Kunta' i balang addangan aniya' kasiguraduhan-na si isip-na. ⁶Bisan say i magbuwan ka'impurtantihan si adda allaw, agbuhat-nay nan tungod si pag'aku'-na si Paragdalom. Bisan say i mamangan si karni, agbuhat-nay nan tungod si pag'aku'-na si Paragdalom kay agpasalamat may iya si Diyos. Ngan da'inan may liwat si magdiri' sito, agbuhat-nay nan tungod si pag'aku'-na si Paragdalom bawa liwat i pagpasalamat si Diyos. ⁷Iya gayod i papasalamatan kay gana' si kita kam ma'allom para hamok si kalugaringun-na, ngan gana' liwat si kita kam mamatay para hamok si kalugaringun-na. ⁸Kon aniya' pa kinabuhi'-ta kam, yayto kinabuhi' naggamit pagbuwan unra si Paragdalom ngan kon amatay namay liwat kita, paray to liwat pagbuwan unra si iya. Sanglit i Paragdalom i tagtawa' si kita kam, bisan kon allom pa kita o minatay na.

⁹Iyay nan i katuyuan kon ay kay amatay si Kristo ngan abanhaw basi' iya i Paragdalom-na si duway to, i minatay pati' i allom. ¹⁰Kon sugad, kapa'i may kay aniya' pa gihapon si ka'am magparapamatok si mga kabugtu'an-bi si pagtu'o? Ngan kapa'i may liwat kay aniya' pa gihapon si ka'am magparapanminos si mga iya? Kita kam dimu'an mga papatungguhon atubang si panhuhusgaran-na si Diyos. ¹¹Yayto i maka'anna' si Kasuratan:

“Sigurado ngan gana' ruha-duha,” lingun-na si Paragdalom,
 “i dimu'an ka'aha'an anluhod atubang si ako;
 i kada addangan angumpisal si Diyos.”^m

¹²Sanglit i kada addangan si kita kam aniya' baratunun-na si Diyos parti si mga sabuhat-na.

^m 14:11 Isa 49:18; 45:23

¹³Kon sugad, pahuway na kita kam si pagparapanhusgar si kada addangan. Lugod, yayto i pina'anna'u-bi si mga isip-bi. Dakam ag'ulangu-bi o ma'in ngani' agtarangkahi-bi i aragihan-na si mga kabugtu'an-bi si pagtu'o si padayon pagpaki'adda-na mga iya si Diyos. ¹⁴Kon ay i kasarig-na si isip-ko si dati na pag'adda-ko si Paragdalom Jesus, iya may liwat i kasarig-na si pagtutu'u-ko nga gana' gayod karakanon nga ma'in limpyado tungod hamok si klasi-na si karakanon. Pero kon i pag'abat-na si addangan nga yaynan karakanon ma'in limpyado, kon sugad, marigsok nan para si iya. ¹⁵Kon sapesamuk-mo i isip-na si bugtu'-moⁿ tungod hamok si karakanon, kon sugad gana' na paghigugma' anan si buhat-mo. Dakaw aghimu'on nga i pagkakan-mo i makapabulag si Diyos si bugtu'-mo nga nagpakamatayan-na si Kristo. ¹⁶Dakaw padikta si magparapaminugad nan nga mara'at i mahalap ngan tama' para si ka'aw basi' ga'i akasamyangan i pagkadiyus-na, ¹⁷kay i paghadi'-na si Diyos si mga kinabuhi'-ta kam gana' kalabtanana-na parti si karakanay o si irinumay, kundi' si pagkamatadong dina, si kamurayaw pati' si kalipayan tungod si dati na pag'adda-ta si Espirito Santo. ¹⁸Ngan bisan say i magsirbi si Kristo si da'ito pa'agi, akabuwan iya kalipayan si Diyos ngan nag'alagaran si dimu'an mga a'a.

¹⁹Sanglit angay hamok nga maniguro kita kam pagbuhat si mga magpakabuwan nan si kamurayawan ngan makabulig nan si pag'uru'araghatay nga agpamaskog i kada addangan. ²⁰Dakam agrangkahu-bi i trabahu-na si Diyos tungod hamok si kinakan. I dimu'an kinakan puro limpyado, pero sala' i a'a nga amangan si bisan ay kon iya may to dina i makapabulag si la'in si Diyos. ²¹Mas mahalap na hamok i ga'i pagkakan karni pati' pag'inom si bino o ma'in ngani' ga'i pagbuhat si bisan ay kon iya may to hamok i makapasala' si bugtu'-ta.

²²Kon sugad, kon ay i pagtutu'u-mo hi'unong sito, kinahanglan pasarig-moy nan nga ka'am hamok si Diyos i makatu'anana. Malipayon gayod i a'a nga agmato kon ay i nag'alagaran-na basi' gana' baratunun-na. ²³Pero i a'a nga aniya' duda-na si pamangan-na, aniya' baratunun-na kay agbuhat-nay to ma'in tikang si pagtapud-na si Diyos. Ngan si kamatu'uran sala' i bisan ay nga ma'in tikang si pagtapod.

I Pagbuwan Kalipayan para si La'in

15 ¹Kinahanglan nga kita kam nga mga aniya' kasiguraduhan-na maki'adda si mga pangulangan-na si mga aniya' pa duda-na ngan ma'in i pagbuhat hamok kon ay i makapalipay si kalugaringun-ta. ²Kunta' i kada addangan si kita akapalipay si igkasi a'a-na pina'agi si pagbuhat

ⁿ 14:15 I adda pa kahulugan-na si Grikuhanon linggwahi: *Kon sabawa-mo iya, mangno aniya' kabidu'-na si buhat nga sala' para si iya.*

kon ay i mahalap para sito nga akapabaskog si pagtu'u-na. ³Kay bisan si Kristo ga'i aghimo si mga buhat nga akabuwan hamok kalipayan para si kalugaringun-na, kundi' aniya' dina maka'anna' si Kasuratan: “Bisan ay i allingun-na si mga a'a si pagparapanamyang-na si ka'aw Diyos, ako dina i maka'untali'an.”^o ⁴I dimu'an maka'anna' si Kasuratan nagsurat para akaturu'an kita kam, basi' pina'agi si padayon pag'ilub-ta pati' si mga pag'aghat nga sa'ambit-ta tikang si Kasuratan, aka'angkon kita kam si pagla'om.

⁵Tikang si Diyos i padayon pag'ilob pati' i mga pag'aghat, sanglit si padayon pagsunud-bi si Kristo Jesus amalako ako si Diyos nga iya gihapon i magpa'aradda si mga isip-bi. ⁶Si da'inan pa'agi, ag'aradda kam pagdayaw si Diyos-na pati' Tatay-na si Paragdalum-ta kam Jesu-Kristo nga day pariho hamok si adda busis.

⁷Kon sugad, agsi'araku'-aku'aya kam pariho si pag'aku'-na may si ka'am si Kristo. Buhatu-bi to basi' adayaw i Diyos, ⁸kay sumatan-ta kam nga si Kristo ahimo rilihugun-na si mga Hebro basi' kinakulawan i katangkud-na si Diyos ngan basi' atuman i mga sa'ad-na pada'iray si mga ginikanan-na sinan nasyon. ⁹Si da'inan pa'agi, agpakadayaw si Diyos hasta i mga ma'in Hebro tungod si kalu'uy-na pariho si maka'anna' si Kasuratan:

Agdayaw-ta kaw bisan kon awiray ako si mga ma'in Hebro.

Sigi ako kanta pagdayaw si ka'aw.^p

¹⁰Mangno aniya' liwat maka'anna':

Aglipaya kam, ka'am mga ma'in nan Hebro nga aghururuwang si mga ginsakupan-na si Diyos.^q

¹¹Katapos aniya' pa liwat maka'anna':

Dayawu-bi i Paragdalom, ka'am dimu'an mga ma'in nan Hebro, ngan kantahi-bi iya si mga pagdayaw, ka'am dimu'an mga ka'aha'an.^r

¹²Hasta liwat si Isaias agpinugad mahi'unong si Kristo:

Aniya' mangusbong tikang si gamut-na si Jesse,^s
addangan nga nagpa'undong pagdalom si mga nasyon.

Iya i magbuwan si kasiguraduhan nga sa'angkun-na si mga ma'in Hebro i mga nagpan'anduy-na.^t

¹³Sanglit agpalako ako si Diyos nga pu'un-na sinan kasiguraduhan nga pannu'an-na i mga kasing-kasing-bi si hul'os kalipayan pati' kamurayaw si uras nga padayon i pagtapud-bi si iya, basi' ga'i pahuway i pagtatamba-na si mga pagla'um-bi pina'agi si gahum-na si Espirito Santo.

^o 15:3 Salmo 69:9 ^p 15:9 2Sam 22:50; Salmo 18:49 ^q 15:10 Deut 32:43 ^r 15:11 Salmo 117:1

^s 15:12 I nagtukoy *gamut-na si Jesse*, iya i pamilya-na si Jesse nga tatay-na si Hadi' David kon singnga amamat si Jesus. ^t 15:12 Isa 11:10

I Pagpasamwak-na si Pablo Pada'iray si mga Ma'in Hebro

¹⁴Mga kabugtu'an si pagtu'o, mahaya gayod i kasiguraduhan-ko nga panno' kam si mga kahalapan, gana' pangulangan si kata'u-bi ngan appakakaya kam pagsitururu'-turu'ay. ¹⁵Pero ato sito surat, midyo ako pusukado si ditangnga' mga parti nga day pariho ako si magpa'intom gihapon si ka'am. Da'ito sito i sasurat-ko tungod si mapinalangga'on pagpanginanu-na si Diyos ¹⁶nga makahimo si ako tinapuran-na si Kristo Jesus pagpanginano si mga ma'in Hebro. I katungdanan-ko akapariho si adda parahalad si pagparapasamwak-ko si mahalap sumat-na si Diyos basi' agkahirimo panhahalad i mga ma'in Hebro nga akapalipay si Diyos nga nagpanagama paghuwang si iya pina'agi si Espirito Santo.

¹⁷Kon sugad, si pagparasirbi-ko si Diyos panno' ako si mga pagdayaw tungod si dati na pag'adda-ko si Kristo Jesus. ¹⁸Ga'i ako agparabasang-basang hamok pagpahalling si bisan ay kon ma'in i nagpapabuhat-na si ako si Kristo nga akagiyahan i mga ma'in Hebro pagsunod si Diyos, pina'agi si mga sapahalling-ko pati' si mga sabuhat-ko. ¹⁹Ahimoy to pina'agi si gahum-na si mga pangngilalahan si langitnon kasiguruhan pati' si mga makagagahom binuhatan ngan pina'agi liwat si gahum-na si Espirito. Sanglit tikang si Jerusalem hasta pada'iray si prubinsya Ilirico, sapasamwak-ko na i mahalap sumat mahi'unong si Kristo. ²⁰Tikang pa si panikangan, pirmi atiya' si isip-ko i pagpasamwak si mahalap sumat si mga lugar nga ga'i pa akilala si Kristo, basi' ga'i ako akapariho si magparatindog nga pinundasyunan-na si la'in a'a. ²¹Kundi' pariho si maka'anna' si Kasuratan:

I mga ga'i pa magpakasumatan hi'unong si iya, agpakakulaw,
hasta i mga ga'i pa magpakapakali, agpanabot.^u

²²Sanglit iyay nan i rason kon ay kay pirmi aniya' maka'ulang si ako pagpada'inan si ka'am nan.

Agplano si Pablo Pagbisita ari si Roma

²³Pero ina'anto, tungod kay sahimu-ko namay i mga angay buruhatun-ko ato sito mga lugar, ngan maliyat na liwat i pagpara'anduy-ko nga sabisita-ko kam, ²⁴agplano ako pagtuman na sito kon pan España ako. Agla'om ako nga si pagpada'iray-ko, pahapit ako dahulo si ka'am nan pagbisita si ka'am basi' sabuligan-bi ako si biyahi-ko pada'iray, kahuman si pira duminggo pagbuwan-bi si ako kalipayan si paghuruwang-ta kam anan. ²⁵Kundi' ina'anto, tipan Jerusalem ako pagtuli si nagpabawa para si mga a'a ari nga nagtagama paghuwang si Diyos. ²⁶Agpanbuluntaryo gayod i mga taga sunsari'i si mga prubinsya Macedonia pati' Acaya

^u 15:21 Isa 52:15

pagbuwan si mga amut-na para si mga anggana' ari si Jerusalem nga sakop si mga nagtagama paghuwang si Diyos. ²⁷Mga malipayon gayod mga iya pagbuhat sinan, nga si kamatu'uran, ubligasyon-na mga iya i mga pagbuwan-na. Agpaka'ambit i mga ma'in Hebro si mga espirituhanon mga kahalapan tikang si mga Hebro, sanglit ubligasyon-na may si mga ma'in Hebro pagpa'ambit si mga inanna'-na mga iya si allaw-allaw pagpanginabuh'i-na si mga Hebro. ²⁸Sanglit kon satapus-koy to trabaho, ngan akasiguro ako nga sakarawat-nay to mga iya kwarta nga nagtipon gayod para si mga iya, pataliwan ako pan España ngan bisita-ko kam anan si pagbiyahi-ko pada'iray. ²⁹Akatu'an-an ako nga kon pada'inan ako si ka'am nan, bali pag'abundahan i kabubuwasun-ta kam tikang si Kristo.

³⁰Mga kabugtu'an si pagtu'o, tungod kay ag'adda may hamok i Paragdalum-ta kam Jesu-Kristo pati' i gugma' nga nagpa'ambit-na si Espirito, ag'aghat-ko kam nga maki'adda si katuyu'an-koy to pina'agi si pagpangadyi' si Diyos para si ako. ³¹Ampu'i-bi nga ga'i ako kunta' naglabutan si mga a'a nga ga'i agpanutu'o ari si Judea, pati' kunta' nga i mga a'a nga nagtagama paghuwang si Diyos ari si Jerusalem agkarilipay si pagtuli-ko si nagpabawa para si mga iya. ³²Ampu'i-bi nan basi' kon iya gayod i tuyu'-na si Diyos, sabisita-ko kam nga malipayon ngan akalinghayaw may ako nga aghururuwang kita kam. ³³Awinan pahuwang si ka'am dimu'an i Diyos nga pu'un-na si kamurayaw. Amen.

I Ultimo mga Pangumusta

16 ¹Aruyag ako pagpakilala si ka'am si Febe, adda bugtu'-ta kam si pagtu'o nga parapanginano' si mga kinahanglanun-na si manniniripon pag'ampo' ari si bungto Cencrea. ²I karuyag-ko nga karawat-bi iya bilang kaparihu-bi nga dati na ag'adda si Ginu'o, i angay buhat para si adda a'a nga nagtagama paghuwang si Diyos ngan buligi-bi iya si bisan ay nagkinahanglan-na tikang si ka'am, kay bali gayod haya i sabulig-na si katabbulan mga a'a huwang na i kalugaringun-ko.

³Mangumusta ako si kas Priscila pati' Aquila i mga katumuy-tumuy-ko si trabaho nga dati na ag'adda si Kristo Jesus. ⁴Agpama'unung-na gayod mga iya i mga kinabuh'i-na para si ako. Ma'in hamok ako i mahaya pasalamat-na si mga iya kundi' hasta pa liwat i manniniripon pag'ampo' si dimu'an mga lugar-na si mga ma'in Hebro. ⁵Mangumusta liwat ako si manniniripon pag'ampo' nga sigi bararagat si ruma'-na mga iya. Pangumustahi-bi liwat ako si Epeneto, i hinigugma'-ko kumpaniya nga iya i primero mabawa si pagtu'o si Kristo ari si prubinsya Asia.

⁶Mangumusta ako si Maria, nga iya i bali kapapaniguro pagtrabaho para si ka'am. ⁷Mangumusta liwat ako si kas Andronico pati' si Junias i

v 16:1 Si kabatasanan ina'anto nag'arunan to *Dayakuno*.

mga igkasi-ko Hebro nga agkapririsu huwang si ako. Mga kilala gayod mga iya si mga apostol ngan dati na mga iya ag'adda si Kristo dahulo kuntra si ako.

⁸Mangumusta ako si Ampliato, i hinigugma'-ko tungod si dati na pag'adda-na si Ginu'o. ⁹Mangumusta liwat ako si Urbano, i katumuy-tumuy-ta kam si trabaho nga dati na ag'adda si Kristo, pati' si Estaquis, i hinigugma'-ko kumpaniya. ¹⁰Pangumustahi-bi liwat ako si Apeles, i mag'agi si mga pagpurbar nga nag'alagaran-na na si Diyos nga ag'adda na si Kristo. Pahuwangu-bi liwat agpangumusta i dimu'an mag'istar si panimalay-na si Aristobulo.

¹¹Mangumusta ako si paryinti-ko Herodian. Mangumusta liwat ako si Narciso hasta pa i mga dati na agpamaki'adda si Ginu'o nga sakop si panimalay-na.

¹²Mangumusta ako si kas Trifena pati' Trifosa, i mga danda nga maniguro gayod pagtrabaho pagpaki'adda si Ginu'o. Mangumusta liwat ako si Persida, i hinigugma'-ko kumpaniya. Addangan liwat iya si mga danda nga bali si kapapaniguro pagtrabaho pagpaki'adda si Ginu'o.

¹³Mangumusta ako si Rufo, i adda nga pinili' pagpaki'adda si Ginu'o, hasta si nanay-na nga ahimo liwat nga day nanay-ko. ¹⁴Mangumusta liwat ako si kas Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas hasta i mga kabugtu'an si pagtu'o nga mga kahuruwangan-na mga iya.

¹⁵Pangumustahi-bi liwat ako si kas Filologo, Julia, Nerio pati' i sirari-na danda, hasta si Olimpasi huwang na i dimu'an mga nagpanagama paghuwang si Diyos nga mga kahuruwangan-na mga iya.

¹⁶Gamitu-bi i sagrado pag'ururuk-urukay kon agbararagat kam. I manniniripon pag'ampo' si Kristo si bisan singnga lugara, mangumusta si ka'am.

¹⁷Mga kabugtu'an si pagtu'o, ag'aghat-ko kam pag'ikmat si mga magpakapabulag pati' si mga magpaka'ulang si lalan naglalangnganan-bi, nga agkuntra gayod si mga pagturo' nga mga sa'adalan-bi. Patalaha kam si mga iya. ¹⁸I da'anan mga klasi a'a, ga'i agsirbi si Kristo nga Paragdalum-ta kam, kundi' i pagkamakikinalugaringon hamok pirmi i sana'an si mga isip-na. Pina'agi si mga allingun-na mga iya nga mga makawiwili ngan subra pagdayaw-na mga iya si a'a, sadaya'an-na mga iya i isip-na si mga a'a nga kulang pa si sarabutan. ¹⁹Kada addangan agpaka'aning'ing hi'unong si pagkamasinunurun-bi, sanglit bali gayod i kalipay-ko si ka'am. Pero i karuyag-ko nga magin madunong kam pagkilala si mahalap, ngan ga'i pa salabutan-na si mara'at.

²⁰I Diyos nga pu'un-na si kamurayaw ma'in na pira nga turutum'akan-na ngan pa'anna'-na si kitiran-bi si Satanas.

Agpalaku-ko nga sa'angkun-bi i mapinalangga'on pagpanginanu-na si Paragdalum-ta kam Jesus.

²¹Mangumusta si ka'am si Timoteo, i katumuy-tumuy-ko si trabaho hasta kas Lucio, Jason pati' si Sosipatro nga mga paryinti-ko.

²²Ako si Tercio nga dati na ag'adda si Ginu'o ngan nagparadiktahan-na si Pablo pagsurat sito, mangumusta liwat si ka'am.

²³Mangumusta si ka'am si Gayo, i magpa'istar si ako si ruma'-na ngan magpara'istimar liwat si bug'os manniniripon pag'ampo' nga magparabararat pirmi ari.

Mangumusta liwat si ka'am si Erasto, i tisiruru-na si syudad pati' si Cuarto nga bugtu'-ta si pagtu'o. ^{24w}

²⁵Dayaw-ta kam i Diyos! Iya i magbuwan si ka'am kasarig nga ga'i kam aburubantad si pagtu'u-bi, pina'agi si mahalap sumat mahi'unong si Jesu-Kristo nga iya i nagparapasamwak-ko. Yayto sumat ag'abuyon si nagpaklaro na ina'anto nga ga'i pa kinatu'anan siray ngan nagparatago' si maliyat na panahon. ²⁶Pero nagpaklaro nayto ina'anto pina'agi si mga sinurat nga makigpasumat-na si Diyos, i Diyos nga agpadayon hasta si kahastahan, basi' i mga a'a si dimu'an mga nasyon agpanutu'o ngan anunod si iya. ²⁷Para si sulo Diyos, nga gimadunungi, darayawon iya hasta si kahastahan pina'agi si Jesu-Kristo! Amen.

^w **16:24** Ma'in malabtat si mga kada'an kupya si Kasuratan nga agtamba: ²⁴ *Agpalako kami' nga padayun-na si Paragdalum-ta kam Jesu-Kristo i mapinalangga'on pagpanginanu-na si ka'am dimu'an. Amen.*